

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2024

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Handhaving	6
Omgevingsrecht	7
Omgevingswet	7
Wabo	12
8.40- en 8.42-AMvB's	17
Waterwet	19
Wro	20
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	21
Bijstand	22
Sociale zekerheid overig	22
TOZO, NOW, TOFA	22
Bestuursrecht overig	23
Arbeidsomstandigheden	23
AVG	25
Noodverordening	28
Studiefinanciering	29
Vreemdelingenrecht	32
Asiel	32
Regulier	36

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2024, 1118

MK ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4599](#)

raad van de gemeente Schouwen-Duiveland, verweerder.

Awb 6:19

Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro)

FICTIEF BEROEP. EINDUITSPRAAK NA CONCLUSIE 6:19 AWB. Bestemmingsplan. Uitspraak na conclusie staatsraad AG Nijmeijer ([ECLI:NL:RVS:2024:2238](#)) over de vraag hoe de bestuursrechter artikel 6:19 van de Awb moet toepassen bij opvolgende ruimtelijke plannen. I.c. onderschrijft de Afdeling dat artikel 6:19 van de Awb in bestemmingsplanzaken in de bestaande rechtspraak ruim wordt toegepast en dat de hiermee gepaard gaande uitdijende werking die een fictief beroep heeft op de omvang van het geding, in het reële beroep nadelen met zich kan brengen. Dat geldt temeer als - zoals hier - door de beroepen tegen het nadere besluit de aard en omvang van het oorspronkelijke geschil aanzienlijk wordt vergroot. De nadelen in de huidige praktijk zijn naar het oordeel van de Afdeling echter niet zodanig groot dat zij daarin op dit moment aanleiding ziet om haar rechtspraak in het licht van de door de AG aangedragen oplossingslijnen aan te passen. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat het doel van artikel 6:19 van de Awb - namelijk het voorkomen van verlies aan rechtsbescherming en het bevorderen van een effectieve geschilbeslechting - door de ruime toepassing van artikel 6:19 van de Awb in bestemmingsplanzaken wordt gediend. Bovendien kan de bestuursrechter in de huidige rechtspraak van geval tot geval, in het verlengde van de tegen het bestreden besluit en nader besluit aangevoerde beroepsgronden, bepalen hoe een tijdens een beroepsprocedure genomen besluit moet worden gekwalificeerd, welke kring van beroepsgerechtigden daarbij hoort, en of afzonderlijke behandeling van daartegen gerichte beroepschriften gewenst of noodzakelijk is. Er zal in de toekomst mogelijk een moment komen dat (toch) wordt gezocht naar mogelijkheden om de uitdijende werking langs de lijnen van de door de AG aangedragen oplossingen nadrukkelijk(er) te beperken als de nadelen meer toe zullen nemen, bijvoorbeeld ten aanzien van omgevingsplanzaken gelet op de regelstructuur van een omgevingsplan. De conclusie bevat (ook) daarover beschouwingen en aanbevelingen, die in toekomstige zaken van de Afdeling aan bod kunnen komen.

Zie in dit verband ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Wro".

JnB 2024, 1119

Rechtbank Midden-Nederland, 27-08-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:5983](#)

minister van Financiën, verweerder.

Awb 1:3

BESLUIT. I.c. kan de brief niet worden aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb omdat deze niet gericht is op een publiekrechtelijk rechtsgevolg en dat evenmin beoogt. De brief heeft slechts als doel eiseres te informeren dat opname van haar persoonsgegevens in het FSV-systeem volgens de minister niet heeft geleid tot een aangepaste behandeling van haar belastingaangiftes of aanvragen. Weliswaar wordt eiseres ook medegedeeld dat zij niet in aanmerking komt voor een financiële tegemoetkoming, maar daarmee wijzigt het informatieve karakter van de brief niet. Voor deze laatste mededeling bestaat immers geen publiekrechtelijke grondslag in wet- of regelgeving op grond waarvan de minister moest beslissen. Als eiseres vindt dat zij schade heeft geleden door de FSV registratie, kan zij een civielrechtelijk verzoek om schadevergoeding indienen.

JnB 2024, 1120

Voorzieningenrechter ABRS, 12-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4551](#)

raad van de gemeente Echt-Susteren, verweerder.

Awb 8:81

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

VOORLOPIGE VOORZIENING. SPOEDEISEND BELANG. Bestemmingsplan. Anders dan de voorzieningenrechter in het verleden heeft geoordeeld, is de enkele stelling dat het voornemen bestaat om te gaan bouwen of een vergunningaanvraag in te dienen voor bouwen, onvoldoende om spoedeisendheid aan te nemen bij een verzoek om schorsing van een bestemmingsplan. De praktijk leert immers dat het uitzonderlijk is dat er vooruitlopend op de onherroepelijkheid van een bestemmingsplan daadwerkelijk een aanvraag wordt ingediend en uitvoering wordt gegeven aan een bouwplan. Wel wijst de voorzieningenrechter erop dat de [verzoekster] een nieuw verzoek om voorlopige voorziening kan indienen als zich nieuwe of andere omstandigheden voordoen die maken dat alsnog een voorlopige voorziening moet worden getroffen voordat de Afdeling uitspraak heeft gedaan op het beroep.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Wro".

JnB 2024, 1121

Rechtbank Rotterdam, 04-07-2024, [ECLI:NL:RBROT:2024:8333](#)

dagelijks bestuur van GR Sociaal (hierna: dagelijks bestuur).

Awb

BEROEPSPROCEDURE. MISBRUIK VAN RECHT. Uitspraak op verzet. I.c. wordt in wat opposant heeft aangevoerd, geen aanleiding gezien anders te oordelen dan in de uitspraak van 28 november 2023. Gelet op de grote hoeveelheid aanvragen en procedures van opposant tegen het dagelijks bestuur en andere instanties en de eerder gegeven oordelen van de AbRvS en de rechtbank over het procedeergedrag van opposant, is inmiddels het punt bereikt dat de rechtbank voorshands uitgaat van misbruik van recht door opposant, tenzij aanknopingspunten bestaan voor het tegendeel. Dit betekent ook dat opposant bij het aanbrengen van nieuwe zaken in beginsel niet langer bij griffiersbrief een voorlopige ontheffing van het griffierecht wordt verleend.

De gronden van het verzet slagen niet.

JnB 2024, 1122

CRvB, 15-10-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:2031](#)

dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal.

Awb 8:56

ZITTING. I.c. heeft appellant aan het eind van de zitting verzocht om een nadere behandeling ter zitting, omdat hij te weinig tijd heeft gehad voor zijn betoog. Appellant moest namelijk na de zitting op tijd naar een andere afspraak en had ook al om die reden voorafgaande aan de zitting uitstel gevraagd, wat is afgewezen. Hiervoor wordt geen aanleiding gezien. De zitting heeft een half uur geduurd. Met het oog op de afspraak van appellant heeft de Raad appellant laten deelnemen door middel van videobellen. Appellant heeft ter zitting voldoende tijd gehad om zijn standpunt naar voren te brengen. Appellant is ter zitting gevraagd om kort aan te geven wat hij op een nadere zitting nog naar voren zou willen brengen. Wat appellant daarover heeft verklaard, had geen betrekking op de hier te beantwoorden rechtsvraag, te weten of er grond bestaat voor doorbreking van het appèlverbod.

JnB 2024, 1123

MK ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4595](#)

Nationale ombudsman.

Awb 2:2 lid 1

Wet open overheid (hierna: Woo)

VERTEGENWOORDIGING. MISBRUIK VAN RECHT. Weigering [appellant] als gemachtigde voor zes maanden. I.c. wordt geoordeeld dat de ombudsman de duur van de weigering als gemachtigde met zes maanden mocht verlengen. Daarbij mocht de ombudsman ervan uitgaan dat de omstandigheden die aan het besluit van 25 juli 2023 ten grondslag liggen niet zijn gewijzigd en dat de ernstige bezwaren nog steeds bestaan. Die omstandigheden worden gevormd door het gedrag dat [appellant] vertoont in de richting van medewerkers van de ombudsman, welk gedrag de ombudsman ook ten grondslag heeft gelegd aan de buitenbehandelingstelling van de Woo-verzoeken van [appellant] wegens misbruik van recht. Dat [appellant] zijn gedrag niet heeft gewijzigd, wordt bevestigd door de manier waarop hij zich, in zijn geschriften in deze zaak en de zaak over de buitenbehandelingstelling van zijn Woo-verzoeken, zowel bij de ombudsman, de rechtbank als de Afdeling over medewerkers van de ombudsman heeft uitgelaten. In dit licht leidt het feit dat [appellant] sinds een aantal maanden voor 25 juli 2023 geen Woo-verzoeken meer heeft ingediend niet tot een ander oordeel.

JnB 2024, 1124

MK ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4591](#)

Nationale ombudsman.

Awb 8:75

Wet open overheid (hierna: Woo)

PROCESKOSTEN. BEROEPSMATIG VERLEENDE RECHTSBIJSTAND.

Buitenbehandelingstelling Woo-verzoeken. Dat i.c. een rechtbank er in een andere uitspraak vanuit is gegaan dat de gemachtigde van [appellante] beroepsmatig rechtsbijstand verleent, staat er niet aan in de weg dat de rechtbank tot een ander oordeel komt. De rechtbank was gehouden zich zelfstandig een oordeel te vormen over de vraag of de gemachtigde van [appellante] beroepsmatig rechtsbijstand verleent.

Artikel 8:75, eerste lid, van de Awb biedt geen grond voor een proceskostenveroordeling ten behoeve van een partij die zodanige kosten niet heeft gemaakt. [Appellante] heeft aannemelijk gemaakt dat de door haar gemachtigde verleende rechtsbijstand een vast onderdeel is van een duurzame, op het vergaren van inkomen gerichte taakuitoefening. In zoverre is het betoog terecht voorgedragen, maar dit leidt niet tot de conclusie dat de rechtbank de ombudsman in de proceskosten had moeten veroordelen. De gemachtigde van [appellante] brengt de kosten voor verleende rechtsbijstand immers niet in rekening bij de personen die hij bijstaat, maar bij de [stichting].

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

Jnb 2024, 1125

MK Rechtbank Gelderland, 06-11-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:7669](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem.

Dienstenrichtlijn

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 3.7

HANDHAVING. LAST ONDER DWANGSOM. VOORBEREIDINGSBESLUIT.

DIENSTENRICHTLIJN. EXCEPTIEVE TOETS. Last onder dwangsom beëindigen gebruik/laten gebruiken pand voor tijdelijke huisvesting omdat dit gebruik in strijd zou zijn met het bestemmingsplan en het voorbereidingsbesluit. De rechtbank stelt vast dat het verlenen van zorg of (maatschappelijk) woonverblijf, dienstverlening betreft in de zin van de Dienstenrichtlijn. Deze zorg valt niet onder de uitzondering in artikel 2 onder j van de Dienstenrichtlijn nu het niet gaat om sociale diensten zoals daar bedoeld. I.c. wordt geoordeeld dat bij het stellen van het voorbereidingsbesluit is voldaan aan de voorwaarden van artikel 15, derde lid, onder b en c, van de Dienstenrichtlijn, te weten de eisen van noodzakelijkheid en evenredigheid. Voor zover eiseres heeft aangevoerd dat niet binnen een jaar na inwerkingtreding van het eerste voorbereidingsbesluit opnieuw een voorbereidingsbesluit kon worden genomen volgt de rechtbank dit niet. Onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening, waar in artikel 21, vierde lid hetzelfde was geregeld, heeft de Afdeling geoordeeld dat het nemen van opeenvolgende voorbereidingsbesluiten mogelijk is. De rechtbank ziet geen aanknopingspunt waarom deze jurisprudentie niet zou gelden voor het gelijkkluidende artikel 3.7, vierde lid van de Wro.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2024, 1126

Tussenuitspraak MK ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4624](#)

raad van de gemeente Purmerend, verweerder.

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo) 2.12 lid 1

Omgevingsplan gemeente Purmerend (de Bruidsschat) 22.281

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) 8.0a, lid 1

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSPLAN. BINNENPLANSE AFWIJKINGSBEVOEGDHEID. Wijze van toepassing binnenplanse afwijkingsbevoegdheid in tijdelijk deel omgevingsplan. Met de invoering van artikel 22.281 van de Bruidsschat heeft de wetgever willen ondervangen dat vanwege artikel 8.0a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving per 1 januari 2024 geen mogelijkheid meer bestaat om de omgevingsvergunning voor een activiteit die voldoet aan de binnenplanse beoordelingsregels uit het tijdelijk deel van een omgevingsplan, op andere gronden te kunnen weigeren.

[...] Deelauto's

14. Voor zover [appellanten sub 3] en [appellanten sub 4] aanvoeren dat met toepassing van artikel 12.2, onder b, van de planregels (een parkeerplaats voor een deelauto levert een reductie van vier gewone parkeerplaatsen op) ongelimiteerd van de parkeernormen, zoals neergelegd in artikel 12.2, onder a, kan worden afgeweken, overweegt de Afdeling het volgende. De raad acht het uitgangspunt waarbij ten behoeve van alle benodigde parkeerplaatsen voor woningbouw toepassing wordt gegeven aan artikel 12.2, onder b, van de planregels, geen representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden. De Afdeling ziet geen aanleiding om aan de juistheid van deze aanname van de raad te twifelen. Zoals volgt uit het bepaalde in de aanhef van artikel 2.12, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraken van 9 november 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2985](#), en van 3 maart 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:450](#), kan de omgevingsvergunning bij toepassing van een binnenplanse afwijkingsregeling als artikel 12.2, onder b, van de planregels immers alleen worden verleend als de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Dit is vanwege de invoering van artikel 22.281 van het Omgevingsplan gemeente Purmerend (de Bruidsschat) per 1 januari 2024 naar het oordeel van de Afdeling niet gewijzigd, met dien verstande dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Met de invoering van artikel 22.281 van de Bruidsschat heeft de wetgever willen ondervangen dat vanwege artikel 8.0a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving per 1 januari 2024 geen mogelijkheid meer bestaat om de omgevingsvergunning voor een activiteit die voldoet aan de binnenplanse beoordelingsregels uit het tijdelijk deel van een omgevingsplan, op andere gronden te kunnen weigeren. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van het Invoeringsbesluit Omgevingswet (Stb. 2020, nr. 400, blz. 936) volgt dat de wetgever met de invoering van deze overgangsrechtelijke regeling een neutrale overgang naar het nieuwe stelsel heeft willen borgen. En zoals hiervoor reeds uiteengezet geldt onder het oude recht als eis dat zich geen strijd met een goede ruimtelijke ordening mag voordoen. Per 1 januari 2024 geldt als eis dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

14.1. Daarnaast geldt dat het college bij een aanvraag als hier aan de orde beleidsruimte heeft om te beslissen of het gebruik zal maken van zijn bevoegdheid om af te wijken van het bestemmingsplan. Dat betekent dat het college de keuze heeft om zijn bevoegdheid tot afwijking van het bestemmingsplan al dan niet te gebruiken. Dat is vanwege artikel 22.281 van het Omgevingsplan gemeente Purmerend (de Bruidsschat) per 1 januari 2024 evenmin anders. De rechter toetst of het college bij een afweging van de betrokken belangen redelijkerwijs tot zijn besluit heeft kunnen komen. Het college moet de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de beleidsruimte goed motiveren. Gezien het vorenstaande ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad een limitering had moeten aanbrengen in het aantal keer dat door het college toepassing wordt gegeven aan artikel 12.2, onder b, van de planregels. [...]

JnB 2024, 1127

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 07-11-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:7725](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente [plaats].

Omgevingswet 16.79

OMGEVINGSWET. VOORLOPIGE VOORZIENING. SPOEDEISEND BELANG.

INWERKINGTREDING OMGEVINGSVERGUNNING. Omgevingsvergunning realiseren

boomkwekerij. I.c. wordt geoordeeld dat het op de weg had gelegen van het college om

gebruik te maken van de bevoegdheid tot uitgestelde inwerkingtreding van de

omgevingsvergunning zoals neergelegd in artikel 16.79, tweede lid, van de Omgevingswet.

Door dit niet te doen en door de handelswijze van vergunninghouder die direct na ontvangst van de vergunning van start is gegaan met de werkzaamheden, is in dit geval de indiening het verzoek om een voorlopige voorziening illusoir geworden.

[...] 3.1. Tussen partijen is in geschil of nog sprake is van een spoedeisend belang bij het treffen van een voorlopige voorziening. De voorzieningenrechter stelt vast dat het college een omgevingsvergunning heeft verleend voor de aanleg van drainage op een diepte van maximaal 90 centimeter onder maaiveld. De tonkinstokken/palen met banden ter ondersteuning van de bomen mogen conform het Omgevingsplan van de gemeente [plaats] worden geplaatst met een maximale diepte van maximaal 50 centimeter onder maaiveld. Op zitting heeft vergunninghouder toegelicht dat de drainage werkzaamheden op een diepte van 90 centimeter reeds hebben plaatsgevonden en ook al zijn afgerond.

Dit betekent dat de door verzoekster gevreesde verstoring van de bodem op grotere diepte al heeft plaatsgevonden, dat mogelijke negatieve gevolgen voor archeologische resten al hebben plaatsgevonden en dat deze niet (zonder meer) kunnen worden hersteld. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft verzoekster gelet op het voorgaande geen spoedeisend belang meer bij het treffen van een voorlopige voorziening en kan de beslissing op bezwaar worden afgewacht. Dat de tonkinstokken/palen met banden nog niet zijn geplaatst, maakt dat niet anders omdat deze aanzienlijk minder diep dan de drainage zullen worden geplaatst. De voorzieningenrechter wijst daarom het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening af.

3.2. Verder wil de voorzieningenrechter nog het volgende opmerken.

Een omgevingsvergunning treedt, gelet op het bepaalde in artikel 16.79 van de Omgevingswet, voor zover hier van belang, in werking met ingang van de dag na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. In het tweede lid van dit artikel is bepaald dat in afwijking van het eerste lid het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepaalt dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn

oordeel het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld, en de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

Het vierde lid bepaalt dat indien binnen de termijn, bedoeld in het tweede lid, bij de bevoegde rechter een verzoek om een voorlopige voorziening is gedaan, de omgevingsvergunning niet in werking treedt voordat op het verzoek is beslist. Belanghebbenden die door de opschorting rechtstreeks in hun belang worden getroffen, kunnen de voorzieningenrechter verzoeken de opschorting op te heffen of te wijzigen.

3.3 In het bestreden besluit is het volgende opgenomen: “De omgevingsvergunning is geldig vanaf de dag na de verzenddatum van deze brief. Op die dag begint ook de bezwaartermijn van zes weken waarin u bezwaar kunt maken. Ook anderen kunnen dan bezwaar maken. Als een bezwaarmaker aan de voorzieningenrechter vraagt om een bouwstop, dan moet u stoppen met de werkzaamheden of eventueel uw werkzaamheden ongedaan maken. Daarom wijzen wij u erop dat het uw eigen risico is om direct te beginnen met de werkzaamheden.”.

3.4 De voorzieningenrechter stelt vast dat een verstoring van archeologisch waarden per definitie onomkeerbaar is omdat de context van de archeologische resten daarbij verloren gaat. Verder stelt de voorzieningenrechter vast dat de op dit perceel van toepassing zijnde bepalingen in het Omgevingsplan dienen ter bescherming van de archeologische waarden ter plaatse. Het had dan ook op de weg gelegen van het college om gebruik te maken van de bevoegdheid neergelegd in artikel 16.79, tweede lid, van de Omgevingswet.2 [...]

Door dit niet te doen en door de handelswijze van vergunninghouder die direct na ontvangst van de vergunning van start is gegaan met de werkzaamheden, is in dit geval de indiening het verzoek om een voorlopige voorziening illusoir geworden.

Los van het vorenstaande acht de voorzieningenrechter het handelen van vergunninghouder laakbaar door na de mondelinge behandeling van de voorlopige voorziening onverminderd door te gaan met de werkzaamheden zonder de uitkomst van deze procedure af te wachten. [...]

[...] 4. De voorzieningenrechter wijst het verzoek af, omdat er geen spoedeisend belang meer bestaat bij het treffen van een voorlopige voorziening. [...]

JnB 2024, 1128

Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 25-10-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:5335](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waalre, het college.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 5:31

Gemeentewet 125

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) 6.4

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. SPOEDEISENDE BESTUURSDWANG. Toepassing spoedeisende bestuursdwang door sluiten en ontruimen pand wegens, onder meer, strijd met (brand)veiligheidseisen en het strijdige gebruik met het omgevingsplan. I.c. is niet in geschil dat sprake is van, in ieder geval, een overtreding van artikel 6.4 van het Bbl. Gelet hierop is het college bevoegd om bestuursdwang toe te passen. Het college mocht gelet op de bevindingen in deskundigenrapporten aannemen dat er een acuut gevaarlijke situatie was waardoor het, met het oog op de gezondheid en veiligheid van personen, kon overgaan tot toepassing van spoedeisende bestuursdwang met toepassing van artikel 5:31, tweede lid, Awb. Afwijzing verzoeken om voorlopige voorziening.

JnB 2024, 1129

Voorzieningenrechter rechtbank Limburg, 25-10-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:7611](#)

burgemeester van de gemeente Roermond (de burgemeester).

Algemene plaatselijke verordening gemeente Roermond

Bestemmingsplan

Beleidsregel houdende bepalingen inzake de verdeling van exploitatievergunningen coffeeshops gemeente [plaats] 2020

OMGEVINGSWET. APV. EXPLOITATIEVERGUNNING. COFFEESHOP. Exploitatievergunning en gedoogverklaring exploitatie horecabedrijf, waarin onder meer softdrugs worden verkocht (coffeeshop). De voorzieningenrechter stelt vast dat de coffeeshop onder de bestemming “Horeca” valt en in overeenstemming is met het Omgevingsplan. De voorzieningenrechter is van oordeel dat de burgemeester voldoende heeft gemotiveerd dat de ruimtelijke uitstraling van de coffeeshop vergelijkbaar is met de bij horeca van categorie 2 genoemde typen horecabedrijven waar de producten in het algemeen ook kunnen worden afgehaald of ter plaatse geconsumeerd. Dat, zoals verzoekers stellen, het “afhalen” strijdig gebruik van gronden zou impliceren, volgt de voorzieningenrechter daarom niet. Anders dan verzoekers stellen, geldt ook onder de Omgevingswet dat een coffeeshop planologisch gezien niet gereguleerd kan worden en dient de burgemeester als uitgangspunt te nemen dat er sprake is van een legale functie met een vergelijkbare ruimtelijke uitstraling. Omdat de coffeeshop past binnen het Omgevingsplan hoeft er niet apart getoetst worden aan het criterium “evenwichtige toedeling van functies aan locaties”, omdat deze afweging al is gemaakt in het Omgevingsplan. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft de burgemeester de locatie aan de [adres] kunnen kiezen als locatie waar de coffeeshop gevestigd mag worden.

JnB 2024, 1130

Rechtbank Oost-Brabant, 04-07-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:3076](#)

college van burgemeester en wethouders van Vugt, verweerder.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet 4.23 lid 1

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo)

Activiteitenbesluit milieubeheer

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WABO. ACTIVITEITENBESLUIT. HANDHAVING. Last onder dwangsom. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet in werking getreden. Als vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet een overtreding heeft plaatsgevonden, is aangevangen of het gevaar voor een overtreding klaarblijkelijk dreigde, en vóór dat tijdstip een last onder dwangsom is opgelegd voor die overtreding of dreigende overtreding, blijft op grond van artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet op de opgelegde last onder dwangsom het recht van toepassing zoals dat gold onmiddellijk vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet tot het tijdstip waarop de last volledig is uitgevoerd, de dwangsom volledig is verbeurd en betaald, of de last is opgeheven.

Hoewel uit artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet niet expliciet volgt dat deze bepaling ook ziet op een naar aanleiding van een opgelegd sanctiebesluit later genomen invorderingsbesluit, gaat de rechtbank ervan uit dat de wetgever dit wel heeft bedoeld. Deze

uitleg past naar het oordeel van de rechtbank bij de eerbiedigende werking voor lopende procedures die de wetgever aan het overgangsrecht ten grondslag heeft gelegd. I.c. heeft het college met het primaire besluit aan eiseres een last onder dwangsom opgelegd. Dat betekent dat in dit geval de Wabo, zoals die gold vóór 1 januari 2024, van toepassing blijft op de last onder dwangsom. Datzelfde geldt, gelet op de hiervoor weergegeven uitleg van artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet, voor het invorderingsbesluit.

JnB 2024, 1131

Rechtbank Noord-Holland, 11-10-2024, [ECLI:NL:RBNHO:2024:10410](#)

college van burgemeester en wethouders van Heemstede, verweerder.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet

Invoeringsbesluit Omgevingswet 8.1.4 lid 2

Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) 1.8

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. ACTIVITEITENBESLUIT. GELIJKWAARDIGE MAATREGEL. Toestemming afwijken voorschrift ter beperking luchtverontreiniging door benzeen vanuit parkeergarage. De derde-partij heeft de aanvraag om toepassing van een gelijkwaardige maatregel gedaan op 12 januari 2022. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet en daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten in werking getreden. In artikel 8.1.4, tweede lid, Invoeringsbesluit Omgevingswet is bepaald dat, als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit is ingediend, waarmee toestemming wordt verleend voor het treffen van een andere maatregel van gelijkwaardig niveau, het oude recht van toepassing blijft tot het besluit onherroepelijk wordt. De aanvraag om toepassing van (het oude) artikel 1.8 Activiteitenbesluit dateert van voor 1 januari 2024, zodat de rechtbank in deze procedure het oude recht blijft toepassen.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "8.40- en 8.42-AMvB's".

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2024, 1132

MK ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4604](#)

college van burgemeester en wethouders van Middelburg; burgemeester van Middelburg.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1, 2.10

Activiteitenbesluit milieubeheer 2.18

Algemene Plaatselijke Verordening Middelburg 2018 2.17

Bestemmingsplan Binnenstad gemeente Middelburg 4.18

Terrassenbeleid Middelburg 2016

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. Omgevingsvergunning aanleggen terrasboot tegenover horecabedrijf. In een bestemmingsplan kan op zichzelf worden bepaald dat een aanvraag voor het verlenen van een omgevingsvergunning moet worden getoetst aan beleid, hieronder mede te verstaan het Terrassenbeleid. Het hier van toepassing zijnde artikel 41.8 van het bestemmingsplan is zodanig vormgegeven dat het geacht moet worden rechtstreekse regels voor gebruik te geven en daarmee het daadwerkelijke gebruik van een terrasboot ook toe te staan.

APV. EXPLOITATIEVERGUNNING. WOON- EN LEEFKLIMAAT. Op grond van artikel 2.18 van het Activiteitenbesluit milieubeheer blijft bij het bepalen van geluidsniveaus het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting, buiten beschouwing, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein. Dat is hier niet het geval. Het gaat om een langgerekte kade.

[...] Omgevingsvergunning

[...] 3.1. De Afdeling overweegt dat [appellant] met deze grond de vraag opwerpt of een bestemmingsplan voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het realiseren van en het in gebruik hebben van een terras op een terrasboot kan verwijzen naar beleid dat niet is opgenomen in het bestemmingsplan zelf. In dit geval gaat het dan om het Terrassenbeleid Middelburg 2016 (hierna: het Terrassenbeleid).

De Afdeling overweegt dat in een bestemmingsplan op zichzelf kan worden bepaald dat een aanvraag voor het verlenen van een omgevingsvergunning moet worden getoetst aan beleid, hieronder mede te verstaan het Terrassenbeleid. Het hier van toepassing zijnde artikel 41.8 van het Bestemmingsplan Binnenstad van de gemeente Middelburg is zodanig vormgegeven dat het geacht moet worden rechtstreekse regels voor gebruik te geven en daarmee het daadwerkelijke gebruik van een terrasboot ook toe te staan.

3.2. De Afdeling overweegt verder dat het college bij het verlenen van de omgevingsvergunning een gebonden bevoegdheid heeft. Toetsen aan artikel 2.10, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) houdt in dat het college uitsluitend moet beoordelen of zich één van de in dat artikel opgenomen weigeringsgronden voordoet. Als dat niet het geval is, dan moet het de gevraagde vergunning verlenen. Als dat wel zo is, dan moet het de gevraagde vergunning weigeren. Het college heeft daarbij dus geen ruimte om een belangenafweging te maken. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 28 oktober 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2531](#). Het door het college te toetsen beleid bevat voor het overige ook geen elementen van een belangenafweging.

Dat betekent dat het college terecht stelt geen belangenafweging te hoeven uitvoeren bij het beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning. Gelet op de inhoud van het beleid hoeft het college daarbij ook anderszins geen rekening te houden met overlast voor omwonenden.

3.3. In het Terrassenbeleid staat wel dat naar de verkeerssituatie moet worden gekeken. Maar zoals de rechtbank terecht heeft geoordeeld, heeft het college voldoende naar de verkeerssituatie gekeken alvorens de omgevingsvergunning te verlenen. De bezwaren van [appellant] over de verkeerssituatie geven geen grond voor het oordeel dat de rechtbank dit onjuist heeft gedaan.

[...] Exploitatievergunning

[...] 4.1. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat de burgemeester voldoende rekening heeft gehouden met de woon- en leefomgeving rond de terrasboot. Daarbij heeft de burgemeester aandacht geschonken aan de in artikel 2.17, derde lid, van de APV genoemde omstandigheden. Daarnaast blijft op grond van artikel 2.18 van het Activiteitenbesluit milieubeheer bij het bepalen van geluidsniveaus het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting, buiten beschouwing, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein. Dat is hier niet het geval. Het gaat om een langgerekte kade. De rechtbank heeft bij de beoordeling dus ook terecht betrokken dat de terrasboot niet wordt beschouwd als binnenterrein in de zin van het Activiteitenbesluit milieubeheer, omdat het aan de straat of andere openbare ruimte, namelijk een openbaar toegankelijke kade is gelegen. De enkele omstandigheid dat de terrasboot op het water tussen kades ligt en daarmee sprake zou kunnen zijn van weerkaatsing van geluid betekent niet dat de situatie dus gelijk te stellen is met een binnenruimte en dat er daarom dus toch onderzoek naar de geluidsbelasting moet worden gedaan. Daarbij wordt nog in het midden gelaten de vraag of de terrasboot, gelet op de situatie, daadwerkelijk tussen hoge kades gelegen zal zijn. Uit de op de zitting getoonde schets van de situatie en de beoogde locatie van de terrasboot blijkt dit niet. In het kader van het verlenen van de exploitatievergunning hoeft dit aspect in dit specifieke geval dan ook niet verder te worden beoordeeld.

4.2. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de gronden van [appellant] tegen de exploitatievergunning niet slagen. De rechtbank heeft met juistheid vastgesteld dat het college op alle relevante aspecten heeft gelet. [appellant] heeft ook in hoger beroep niet aannemelijk gemaakt waarom deze vaststelling onjuist zou zijn. De rechtbank heeft dan ook terecht geoordeeld dat het college de exploitatievergunning heeft kunnen verlenen. [...]

JnB 2024, 1133

ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4621](#)

college van burgemeester en wethouders van Utrechtse Heuvelrug.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Bomenverordening Utrechtse Heuvelrug

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. KAPPEN. AANVRAAG. BELANGHEBBENDE. MANDELIGE EIGENDOM. EVIDENT PRIVAATRECHTELIJKE BELEMMERING. Verlenen

omgevingsvergunning kappen paardenkastanje aan Stedin Netten. I.c. wordt geoordeeld dat Stedin Netten belanghebbende is bij het verzoek om een omgevingsvergunning voor het kappen van de paardenkastanje en haar verzoek een aanvraag is in de zin van artikel 1:3, derde lid, van de Awb. Bij mandelige eigendom van een boom kan niet worden aangenomen dat een vergunde kap van een boom niet kan worden uitgevoerd vanwege de enkele omstandigheid dat toestemming van de mede-eigenaar ontbreekt. Verwijzing naar ABRS 29-03-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1253](#).

Voor zover voor het gebruik van de vergunning al instemming van anderen nodig zou zijn, is het ontbreken daarvan geen belang dat moet worden betrokken bij de vergunningverlening. Dit betekent dat de omgevingsvergunning niet om de reden dat er een evidente privaatrechtelijke belemmering is moet worden geweigerd. Verwijzing naar ABRS 27-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4860](#), r.o. 18-19 en 01-05-2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1421](#), r.o. 6.

[...] Is het verzoek van Stedin Netten een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het kappen van de paardenkastanje, indien zij daarvoor geen toestemming heeft van een eventuele mede-eigenaar?

[...] 5. De Afdeling begrijpt het betoog van [appellant A] en anderen aldus dat Stedin Netten geen belanghebbende is bij haar verzoek om omgevingsvergunning en dat haar vergunningaanvraag daarom geen aanvraag als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) is. Het college had de vergunningaanvraag daarom buiten behandeling moeten laten. De rechtbank heeft dit, volgens hen, miskend.

6. De Afdeling overweegt het volgende. Iemand die een verzoek om omgevingsvergunning voor het vellen van een boom indient bij het college is in beginsel belanghebbende bij een beslissing op dat verzoek. Dit kan anders zijn als het verzoek betrekking heeft op een boom die eigendom van een ander is of waarop een ander zakelijke rechten heeft. De verzoeker is geen belanghebbende als (a) aannemelijk is gemaakt dat de voorgenomen activiteit niet kan worden uitgevoerd, omdat de rechthebbende daarvoor geen toestemming wil geven en (b) er geen mogelijkheid bestaat om de activiteit uit te voeren tegen de wens van de rechthebbende in (bijvoorbeeld via onteigening of het opleggen van een gedoogplicht). Vergelijk de uitspraken van de Afdeling van 25 september 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:3817](#), r.o. 4.1. en van 9 oktober 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4088](#), r.o. 10.3.

7. [appellant A] en anderen stellen in hoger beroep dat de boom grotendeels op het perceel van Stedin Netten staat. Zij stellen verder dat de paardenkastanje over de erfgrans met het perceel van een derde - de eigenaar van het perceel C1768 - is gegroeid en dus mandelig is. Dit betekent volgens hen dat Stedin Netten voor de kap van deze mandelige boom toestemming nodig heeft van deze derde, die, volgens hen, niet bereid is deze toestemming te verlenen.

8. De Afdeling overweegt het volgende. Het door [appellant A] en anderen gestelde ontbreken van de toestemming van de eigenaar van het perceel C1768 voor de kap van de boom, betekent niet dat Stedin Netten niet als belanghebbende bij de beslissing op het verzoek kan worden aangemerkt. In het geval van mandelige eigendom geldt immers gedeelde beschikkingsmacht. Bij mandelige eigendom van een boom kan niet worden aangenomen dat een vergunde kap van een boom niet

kan worden uitgevoerd vanwege de enkele omstandigheid dat toestemming van de mede-eigenaar ontbreekt. Daarbij is van belang dat in geval van mandelige eigendom van een boom ten aanzien van een weigering van een mede-eigenaar om toestemming voor de kap te verlenen, een gang naar de burgerlijke rechter openstaat om vervangende toestemming te krijgen. Binnen die rechtsgang kan worden beoordeeld of die mede-eigenaar zijn toestemming zonder redelijke grond heeft geweigerd. De Afdeling verwijst naar de uitspraak van de Afdeling van 29 maart 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1253](#). Stedin Netten is dus belanghebbende bij het verzoek om een omgevingsvergunning voor het kappen van de paardenkastanje en haar verzoek is een aanvraag in de zin van artikel 1:3, derde lid, van de Awb.

Het betoog slaagt niet.

Staat een evident privaatrechtelijke belemmering aan verlening van de vergunning in de weg?

[...] 10. Artikel 4 van de Bomenverordening Utrechtse Heuvelrug (de bomenverordening) bepaalt dat het college een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom moet weigeren als de belangen van verlening van die vergunning niet opwegen tegen de belangen van behoud van de boom op basis van één van de volgende waarden: [...]

De omgevingsvergunning voor het kappen van een boom kan alleen worden geweigerd om de redenen genoemd in dit artikel.

11. Voor zover voor het gebruik van deze vergunning al instemming van anderen nodig zou zijn, is het ontbreken daarvan geen belang dat moet worden betrokken bij de vergunningverlening. Dit betekent dat de omgevingsvergunning niet om de reden dat er een evidente privaatrechtelijke belemmering is moet worden geweigerd (vgl. de uitspraken van de Afdeling van 27 december 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4860](#),

r.o. 18-19 en van 1 mei 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1421](#), r.o. 6.

12. De rechtbank heeft terecht, zij het op andere gronden, geoordeeld dat de door [appellant A] en anderen gestelde evidente privaatrechtelijke belemmering niet aan verlening van de vergunning voor de kap van de paardenkastanje in de weg staat.

Het betoog slaagt niet. [...]

JnB 2024, 1134

ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4615](#)

college van burgemeester en wethouders van Barneveld.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a en c, 2.3a lid 1

WABO. BOUWWERK. Last onder dwangsom paardensportcentrum. Het college en het paardensportcentrum hebben op de zitting toegelicht dat paardrijbak 1 weliswaar bestaat uit een zandbodem met een drainagesysteem, maar dat deze niet is omheind en ook niet is voorzien van een betonnen rand of andere bouwkundige toepassingen. De Afdeling ziet geen aanknopingspunten om te twijfelen aan deze toelichting over de feitelijke situatie waar de rechtbank ook van uit is gegaan. Omdat het constructieve element ontbreekt heeft de rechtbank terecht geen grond gevonden voor het oordeel dat paardrijbak 1 een bouwwerk is als bedoeld in de Wabo. Vast staat dat de paardrijbakken 2, 5 en 6 zijn voorzien van een omheining. Weliswaar ziet de Afdeling in wat appellants sub 1 en anderen hebben aangevoerd geen aanleiding om te twijfelen aan de toelichting van het college op de zitting dat de paardrijbakken alleen bestaan uit een zandbodem met daaromheen een omheining, maar daarmee is naar het oordeel van de Afdeling wel sprake van een constructie met een plaatsgebonden karakter en een zekere omvang. Dit betekent dat de paardrijbakken bouwwerken zijn als bedoeld in de Wabo en voor de aanleg daarvan een omgevingsvergunning nodig is.

JnB 2024, 1135

Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 07-11-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:5322](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad, het college.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 onder c, 2.12 lid 1 onder 2

Besluit omgevingsrecht (Bor) bijlage II artikel 4 onder 9

Algemene plaatselijke verordening Meierijstad (APV)

WABO. APV. OMGEVINGSVERGUNNING. EXPLOITATIEVERGUNNING. GELUIDSOVERLAST. OMGEVINGSPLAN. Omgevingsvergunning uitbreiding gebruik buitenterras door passanten op binnenterrein. Afstemming met exploitatievergunning. In het argument van verzoekers dat het college bij het vaststellen van de geluidsbelasting ten onrechte geen rekening heeft gehouden met gevelreflectie, ziet de voorzieningenrechter aanleiding voor de conclusie dat de berekende geluidbelasting niet representatief is. De geluidbelasting in de praktijk kan mogelijk hoger zijn dan berekend. Daarbij neemt de voorzieningenrechter in aanmerking dat het stemgeluid maatgevend is voor de te verwachten geluidsoverlast door verzoekers en dat het een specifiek en impulsachtig karakter kan hebben, bijvoorbeeld als mensen borrelen of in grotere groepen eten en drinken. Gezien de specifieke ligging van het buitenterras in een binnenterrein, kan daar ook het effect van de reflectie op de gevels bij komen. In dat verband wijst de voorzieningenrechter nog op artikel 22.70, eerste lid, aanhef en onder b, van het Omgevingsplan Meierijstad, op grond waarvan stemgeluid afkomstig van een terras op een binnenterreinen niet buiten beschouwing wordt gelaten bij de naleving van de geluidnormen die in artikel 22.63 van dat plan zijn opgenomen. Het verruimde gebruik wordt toegestaan maar bij wijze van voorlopige voorzieningen worden beperkingen gesteld aan dat gebruik.

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

JnB 2024, 1136

Rechtbank Noord-Holland, 11-10-2024, [ECLI:NL:RBNHO:2024:10410](#)

college van burgemeester en wethouders van Heemstede, verweerder.

Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) 1.8, 3.26^e lid 1

Activiteitenregeling milieubeheer (de Activiteitenregeling) 3.271 lid 1 onder b

Wet milieubeheer 8.40a

ACTIVITEITENBESLUIT. GELIJKWAARDIGE MAATREGEL. Toestemming afwijken voorschrift ter beperking luchtverontreiniging door benzeen vanuit parkeergarage. I.c. is niet aannemelijk gemaakt dat met de door de derde-partij gewenste oplossing sprake is van een gelijkwaardig niveau van bescherming. In artikel 1.8 Activiteitenbesluit is bepaald dat met de alternatieve maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu moet worden bereikt. De wet en de wetsgeschiedenis geven niet aan wat een "gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu" is. Ook heeft de rechtbank geen jurisprudentie gevonden waarin deze term wordt uitgelegd. Uit de woorden "tenminste" en "gelijkwaardig" volgt, taalkundig gezien, dat door de alternatieve maatregel sprake moet zijn van dezelfde mate van bescherming van het milieu of een verbetering van het milieu. Een maatregel die tot een slechtere uitkomst voor het milieu leidt, is gelet op de duidelijke bepaling niet toegestaan.

Besluit waarbij het college toestemming heeft verleend om af te wijken van een voorschrift ter beperking van luchtverontreiniging door benzeen vanuit de parkeergarage, die de derde-partij in Heemstede bouwt onder haar nieuwe supermarkt. De derde-partij wil in plaats daarvan een andere maatregel treffen die een gelijkwaardig niveau van bescherming moet geven (een gelijkwaardige maatregel). Het voorschrift waar de derde-partij van wil afwijken, staat in artikel 3.26e, eerste lid, Activiteitenbesluit milieubeheer (het Activiteitenbesluit) en artikel 3.271, eerste lid onder b, Activiteitenregeling milieubeheer (de Activiteitenregeling). De mogelijkheid om af te wijken staat in artikel 8.40a Wet milieubeheer en artikel 1.8 Activiteitenbesluit.

4.1 De rechtbank oordeelt of verweerder terecht heeft geoordeeld dat sprake is van een maatregel als bedoeld in artikel 1.8 Activiteitenbesluit waarmee ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu wordt bereikt, te weten: wordt de luchtverontreiniging door de emissie van benzeen met de lagere afvoerschacht op dezelfde wijze beperkt als met een hogere uitblaasopening, zoals voorgeschreven in 3.271, eerste lid, onder b, Activiteitenregeling.

4.2 De rechtbank komt tot de conclusie dat verweerder (en de derde-partij) niet aannemelijk hebben gemaakt dat met de door de derde-partij gewenste oplossing sprake is van een gelijkwaardig niveau van bescherming, omdat uit de rapportage van DGMR volgt dat bij woningen binnen de 25 meter straal rond de afvoerschacht tot 1% van de grenswaarde meer benzeen neerdaalt dan bij toepassing van de hoogte als voorgeschreven in 3.271, eerste lid, onder b, Activiteitenregeling. Het bestreden besluit kan daarom niet in stand blijven. Hierna legt de rechtbank uit hoe zij tot dit oordeel komt en welke gevolgen dit oordeel heeft.

Het toetsingskader [...]

6.2 De uitblaasopening van de ventilatie van de parkeergarage voldoet niet aan artikel 3.271, eerste lid, onder b, Activiteitenregeling omdat de hoogte niet de voorgeschreven 14,5 maar (niet meer dan) 7,6 meter is. De derde-partij heeft verweerder daarom gevraagd om toepassing te geven aan artikel 1.8 Activiteitenbesluit waarin staat:

“ Indien bij of krachtens dit besluit is bepaald dat een daarbij aangegeven maatregel ter bescherming van het milieu moet worden toegepast, kan een andere maatregel worden toegepast indien het bevoegd gezag heeft beslist dat met die maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu wordt bereikt.”

Wat voert eiser aan in beroep?

7. Eiser voert het volgende aan. De voorgestelde alternatieve uitvoering van de uitblaasopening levert niet een gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu op. Uit het DGMR rapport blijkt namelijk dat bij de toetspunten een hogere waarde van blootstelling aan benzeen en andere stoffen optreedt als gevolg van deze alternatieve uitvoering dan bij toepassing van de in artikel 271, eerste lid, aanhef en onder b, Activiteitenregeling voorgeschreven maatregel. [...]

Beoordeling of een marge van 1% van de grenswaarde voor benzeen meer immissie op nabije gebouwen als ten minste gelijkwaardige maatregel kan worden beschouwd

10.1 In artikel 1.8 Activiteitenbesluit is bepaald dat met de alternatieve maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu moet worden bereikt. De wet en de wetsgeschiedenis geven niet aan wat een “gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu” is. Ook heeft de rechtbank geen jurisprudentie gevonden waarin deze term wordt uitgelegd. Uit de woorden “tenminste” en “gelijkwaardig” volgt, taalkundig gezien, dat door de alternatieve maatregel sprake moet zijn van dezelfde mate van bescherming van het milieu of een verbetering van het milieu. Een maatregel die tot een slechtere uitkomst voor het milieu leidt, is gelet op de duidelijke bepaling niet toegestaan.

10.2 Dat de Deskundigenpool als vaste gedragslijn een afwijking van 1% van de grenswaarde meer immissie op nabije gebouwen ook hanteert als gelijkwaardig, leidt niet tot een andere beoordeling. Dat toetsingskader is in strijd met de duidelijke tekst van de wet, waarin voorgeschreven is dat de alternatieve maatregel *ten minste* gelijkwaardig moet zijn aan de maatregel die in 271, eerste lid, aanhef en onder b, Activiteitenregeling voor emissie - en daaruit voortvloeiende immissie op nabije gebouwen - van benzeen is voorgeschreven. De marge van meer emissie en immissie op nabije gebouwen van 1% van de grenswaarde voor benzeen wordt in de wet ook niet als toegestaan ten minste gelijkwaardige maatregel genoemd. De omstandigheid dat de Deskundigenpool deze marge van 1% in andere adviezen in het verleden heeft gebruikt, leidt niet tot een ander oordeel. De Deskundigenpool kan weliswaar door verweerder worden geraadpleegd voor advies over gelijkwaardigheid van alternatieve maatregelen, maar aan de Deskundigenpool is niet de bevoegdheid toegekend zelf normen te stellen voor alternatieve maatregelen die afwijken van maatregelen die ten minste gelijkwaardig zijn. De Deskundigenpool is - niet meer - dan een landelijke, ambtelijke groep van deskundigen die in de relevante regelgeving geen eigen regelgevende bevoegdheid is toegekend. Ook het feit dat verweerder een zekere ruimte heeft bij de beoordeling of een maatregel ten minste gelijkwaardig is, betekent niet dat verweerder de bevoegdheid heeft met een maatregel in te stemmen die qua milieubelasting voor de omgeving minder effectief is dan de in 271, eerste lid, Activiteitenregeling voorgeschreven maatregel. De rechtbank merkt daar nog bij op dat de grenswaarde voor benzeen van 5 µg/m³ in de onderhavige situatie noch met de in 271, eerste lid, Activiteitenregeling, noch met door de derde-partij gewenste alternatieve maatregel wordt overschreden, maar artikel 3.26e, eerste lid, Activiteitenbesluit en artikel 3.271, eerste lid onder b, Activiteitenregeling zijn niet zodanig geformuleerd dat een ventilatiesysteem reeds kan worden toegestaan dat tot een dergelijke hoge immissie op nabije gebouwen kan leiden. Uit het voorschrift 271, eerste lid, Activiteitenregeling volgt, zo blijkt uit de berekeningen van DMGR

juist een emissie en immissie (verder) onder die drempelwaarde hetgeen de kwaliteit van het milieu ook ten goede komt.

10.3 Omdat verweerder en de derde-partij de bevinding van DGMR in zijn rapport van 18 oktober 2022 dat sprake is van een marge van extra emissie en immissie op nabije gebouwen die oploopt tot de 1% grenswaarde voor benzeen, niet betwisten, staat vast dat de maatregel die de derde-partij wil toepassing voor de ventilatie vanuit de parkeergarage niet een gelijkwaardige maatregel is. Aangezien met de alternatieve maatregel aldus geen sprake is van tenminste een gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu, heeft verweerder ten onrechte met de alternatieve maatregel als gelijkwaardige maatregel ingestemd. Het beroep van eiser is reeds daarom gegrond. [...]

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Omgevingswet".

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

JnB 2024, 1137

Rechtbank Den Haag, 21-10-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:18416](#)

college van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland, verweerder.

Waterwet 6.1 e.v., 6.22 lid 2

WATERWET. Verlening watervergunning (her)bouwen schuur en ophogen grond binnen kernzone regionale kering. I.c. betogen eisers dat de watervergunning niet in stand kan blijven omdat de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het (her)bouwen van de schuur door het college van burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem is geweigerd. Overwogen wordt dat beide vergunningen een afzonderlijk toetsingskader hebben en voor het verlenen daarvan geldt ook een afzonderlijke procedure. Dat de omgevingsvergunning niet is verleend, betekent niet dat de verleende watervergunning niet in stand kan blijven. Datzelfde geldt voor de omstandigheid dat de aanvraag om de omgevingsvergunning is gewijzigd. Van een situatie waarbij vergunninghouder geen belang meer heeft bij het behoud van de watervergunning is ook geen sprake, aangezien hij nog steeds een schuur op het perceel wil bouwen.

INTREKKING. Overwogen wordt dat het tweede lid van artikel 6.22 van de Waterwet ziet op ongebruikte watervergunningen. Dit artikel bevat een 'kan'-bepaling en verweerder is daarom niet verplicht om de watervergunning in te trekken, indien de watervergunning drie achtereenvolgende jaren niet gebruikt wordt. Voor een plicht tot actief beleid tot intrekken bestaat geen rechtsgrond. Daarbij vindt de rechtbank bovendien van belang dat in deze zaak de termijn van drie jaren nog niet is verstreken.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wro

JnB 2024, 1138

MK ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4599](#)

raad van de gemeente Schouwen-Duiveland, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 6:19

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

BESTEMMINGSPLAN. EINDUITSPRAAK NA CONCLUSIE 6:19 AWB. Uitspraak na conclusie staatsraad AG Nijmeijer ([ECLI:NL:RVS:2024:2238](#)) over de vraag hoe de bestuursrechter artikel 6:19 van de Awb moet toepassen bij opvolgende ruimtelijke plannen. I.c. onderschrijft de Afdeling dat artikel 6:19 van de Awb in bestemmingsplanzaken in de bestaande rechtspraak ruim wordt toegepast en dat de hiermee gepaard gaande uitdijende werking die een fictief beroep heeft op de omvang van het geding, in het reële beroep nadelen met zich kan brengen. Dat geldt temeer als - zoals hier - door de beroepen tegen het nadere besluit de aard en omvang van het oorspronkelijke geschil aanzienlijk wordt vergroot. De nadelen in de huidige praktijk zijn naar het oordeel van de Afdeling echter niet zodanig groot dat zij daarin op dit moment aanleiding ziet om haar rechtspraak in het licht van de door de AG aangedragen oplossingslijnen aan te passen. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat het doel van artikel 6:19 van de Awb - namelijk het voorkomen van verlies aan rechtsbescherming en het bevorderen van een effectieve geschilbeslechting - door de ruime toepassing van artikel 6:19 van de Awb in bestemmingsplanzaken wordt gediend. Bovendien kan de bestuursrechter in de huidige rechtspraak van geval tot geval, in het verlengde van de tegen het bestreden besluit en nader besluit aangevoerde beroepsgronden, bepalen hoe een tijdens een beroepsprocedure genomen besluit moet worden gekwalificeerd, welke kring van beroepsgerechtigden daarbij hoort, en of afzonderlijke behandeling van daartegen gerichte beroepschriften gewenst of noodzakelijk is. Er zal in de toekomst mogelijk een moment komen dat (toch) wordt gezocht naar mogelijkheden om de uitdijende werking langs de lijnen van de door de AG aangedragen oplossingen nadrukkelijk(er) te beperken als de nadelen meer toe zullen nemen, bijvoorbeeld ten aanzien van omgevingsplanzaken gelet op de regelstructuur van een omgevingsplan. De conclusie bevat (ook) daarover beschouwingen en aanbevelingen, die in toekomstige zaken van de Afdeling aan bod kunnen komen.

JnB 2024, 1139

Voorzieningenrechter ABRS, 12-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4551](#)

raad van de gemeente Echt-Susteren, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:81

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

BESTEMMINGSPLAN. VOORLOPIGE VOORZIENING. SPOEDEISEND BELANG. Anders dan de voorzieningenrechter in het verleden heeft geoordeeld, is de enkele stelling dat het voornemen bestaat om te gaan bouwen of een vergunningaanvraag in te dienen voor bouwen, onvoldoende om spoedeisendheid aan te nemen bij een verzoek om schorsing van een bestemmingsplan. De praktijk leert immers dat het uitzonderlijk is dat er vooruitlopend op de onherroepelijkheid van een bestemmingsplan daadwerkelijk een aanvraag wordt ingediend en uitvoering wordt gegeven aan een bouwplan. Wel wijst de voorzieningenrechter erop dat de verzoekster een nieuw verzoek om voorlopige voorziening kan indienen als zich nieuwe of andere omstandigheden voordoen die maken dat alsnog een voorlopige voorziening moet worden getroffen voordat de Afdeling uitspraak heeft gedaan op het beroep.

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2024, 1140

MK CRvB, 30-10-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:2109](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA) 43 aanhef en onder d, 44 lid 1

WIA. DETENTIE. I.C. GEEN DRINGENDE REDEN OM GEHEEL OF GEDEELTELIJK VAN TERUGVORDERING AF TE ZIEN. Het Uvw heeft er terecht op gewezen dat tot op heden niet is gebleken dat de detentie onterecht was. Dat, zo begrijpt de Raad uit het dossier, in de strafzaak nog een cassatieprocedure loopt bij de Hoge Raad, maakt dat niet anders. Van een dubbele bestraffing, zoals door appellant is gesteld, is geen sprake, omdat het besluit tot terugvordering reparatoir van aard is en dus niet is gericht op sanctionering, maar op herstel in de rechtmatige toestand. Het Uvw heeft voldoende rekening gehouden met de financiële gevolgen van de terugvordering voor appellant. Dat de terugvordering heeft geleid tot een toename van psychische klachten, heeft appellant niet onderbouwd met bijvoorbeeld medische stukken. Aangevallen uitspraak bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2024, 1141

MK CRvB, 08-10-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1973](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zaanstad.

Participatiewet (PW) 35

PARTICIPATIEWET. AFWIJZING AANVRAAG BIJZONDERE BIJSTAND LEGESKOSTEN IN VERBAND MET GESLACHTSWIJZIGING. I.C. BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN. De kosten die appellante moet maken voor het tussentijds vervangen van haar verblijfsdocument zijn specifiek het gevolg van haar geslachtsverandering. Een geslachtsverandering is een zeer uitzonderlijke gebeurtenis in het leven van een persoon en iets waar heel weinig mensen mee te maken krijgen. Om die reden zijn de legeskosten in een situatie als deze geen incidenteel voorkomende algemene noodzakelijke kosten van het bestaan, maar vloeien deze kosten voort uit bijzondere omstandigheden. De Raad bepaalt dat aan appellante bijzondere bijstand wordt verleend voor de kosten van een nieuw verblijfsdocument tot een bedrag van € 135,-.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

TOZO, NOW, TOFA

JnB 2024, 1142

MK CRvB, 08-10-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1903](#)

college van burgemeester en wethouders van [woonplaats].

Participatiewet (PW) 31, 32

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Wet inkomensvoorziening ouderen en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)

TOZO. Uit artikel 6, eerste lid, aanhef en onder a, van de Tozo, zoals dat artikel gold in de te beoordelen periode, volgt dat het pensioeninkomen van de partner niet als inkomen in aanmerking wordt genomen. Dit heeft het college niet onderkend.

4.3.2. Niet in geschil is dat appellant en zijn echtgenote in de te beoordelen periode gezamenlijk een IOAWuitkering ontvingen en dat daarop maandelijks het door de echtgenote ontvangen pensioeninkomen van € 341,23 in mindering werd gebracht. De daarmee feitelijk ontvangen IOAWuitkering was lager dan de bijstandsnorm voor gehuwden.

4.3.3. De IOAWuitkering is een sociaalzekerheidsuitkering in de zin van artikel 32, eerste lid, aanhef en onder a, van de PW, die op grond van de artikelen 31 en 32 van de PW bij de verlening van Tozo 1 als in aanmerking te nemen inkomen wordt betrokken. Uit artikel 6, eerste lid, aanhef en onder a, van de Tozo, zoals dat artikel gold in de te beoordelen periode, volgt echter dat het pensioeninkomen van de partner niet als inkomen in aanmerking wordt genomen. Dit heeft het college niet onderkend.

4.3.4. Uit 4.3.2 en 4.3.3 volgt dat het bestreden besluit in strijd met artikel 7:12, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) tot stand is gekomen.

4.3.5. De Raad ziet echter aanleiding dit motiveringsgebrek met toepassing van artikel 6:22 van de Awb te passeren, omdat aannemelijk is dat appelland daardoor niet is benadeeld. Hiervoor is het volgende van betekenis.

4.3.6. Zoals volgt uit 1.7 heeft het college besloten de in 1.5 genoemde voorschotten niet van appelland terug te vorderen. Dit betekent dat appelland feitelijk een bedrag van in totaal € 3.006,62 aan Tozo 1 van het college heeft ontvangen. Hiermee is appelland niet te kort gedaan. Appelland had immers slechts recht op Tozo 1 tot een bedrag gelijk aan het volledige bedrag dat de echtgenote van appelland in de te beoordelen periode in totaal aan pensioeninkomsten heeft ontvangen, namelijk € 1.023,69 (drie keer € 341,23). Dat bedrag is lager dan het bedrag dat appelland aan Tozo 1 van het college heeft ontvangen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Arbeidsomstandigheden

JnB 2024, 1143

MK ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4622](#)

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) 16 lid 10

Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit) 2.28 lid 1

Beleidsregel boeteoplegging arbeidsomstandighedenwetgeving (Beleidsregel)

ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN. BOETE. MATIGING. OPDRACHTGEVERSCHAP. Boete van € 13.500,00 wegens overtreding artikel 2.28, eerste lid, Arbobesluit.

I.c. acht de Afdeling een matiging van de opgelegde boete van 50% passend en geboden. Het gewicht van de opdrachtgevende rol, in vergelijking met de rol van een werkgever ten opzichte van zijn medewerkers, is in dit specifieke geval gering en beduidend minder zwaarwegend dan het uitgangspunt in de toelichting van de Beleidsregel.

[...] Matiging en opdrachtgeverschap

[...] 11.1. De rechtbank heeft terecht aanleiding gezien om het normbedrag te matigen, omdat de minister onvoldoende heeft gemotiveerd waarom het vasthouden aan het normbedrag van de zevende categorie in dit geval passend en geboden is. De Afdeling is, anders dan de rechtbank, van oordeel dat in dit geval een matiging van 50% passend en geboden is. De Afdeling zal dit hieronder toelichten.

11.2. In de toelichting van de Beleidsregel (Staatscourant van 21 december 2016, nr. 70448) staat ten aanzien van artikel 2.28, eerste lid, van het Arbobesluit en de verantwoordelijkheid van opdrachtgevers onder meer het volgende:

"Ook een opdrachtgever van werk heeft invloed op de mogelijkheden om gezond en veilig te werken, bijvoorbeeld als wordt gewerkt op de locatie van een opdrachtgever, met door de opdrachtgever voorgeschreven of beschikbaar gestelde materialen of arbeidsmiddelen. Een opdrachtgever stelt vaak randvoorwaarden aan het uit te voeren werk, die de mogelijkheden van de werkgever die het werk uitvoert om gezond en veilig te werken beperken. Hierdoor ontstaan risico's die niet door elke

werkgever afzonderlijk kunnen worden voorkomen. Dit geeft het belang aan van een sterke rol en verantwoordelijkheid van de opdrachtgevers voor gezond en veilig werken.

De verantwoordelijkheid van opdrachtgevers voor gezond en veilig werken is goed waarneembaar op het terrein van de bouw. Juist daar is de invloed van de opdrachtgever op het werk al in de ontwerpfase cruciaal. Als bij de voorbereiding van een bouwwerk goed wordt nagedacht over de veiligheidsaspecten en de planning, leidt dat tot minder arbeidsrisico's bij de realisering van het bouwwerk. Verantwoordelijk opdrachtgeverschap gaat over alle werkenden in het kader van een opdracht, ook over zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers)."

en

"Het niet naleven heeft een negatief effect op de veiligheid en gezondheid van meerdere werkgevers en hun werknemers op de bouwplaats. Daarnaast leidt het in elkaars nabijheid werken tot blootstelling aan gevaren die vreemd zijn aan het eigen werk. De bouwprocesbepalingen richten zich op de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever voor de coördinatie en samenwerking bij dit soort risico's. Voor de toepassing van de boetesystematiek op grond van de Arbeidsomstandighedenwet is de verantwoordelijkheid van een opdrachtgever daarmee eerder te vergelijken met die van een bedrijf of instelling met 500 of meer werknemers, dan met een gemiddelde werkgever."

11.3. De door de minister opgelegde boete van € 13.500,00 is de hoogste in de boetesystematiek van de Arbowet. Dit is in overeenstemming met het hiervoor in de Beleidsregel neergelegde en in de toelichting gemotiveerde uitgangspunt dat in het geval van opdrachtgevers niet wordt gedifferentieerd naar de omvang van de onderneming. Dit uitgangspunt is in zijn algemeenheid niet onredelijk. De omvang en de structuur van de onderneming van een opdrachtgever zijn niet zonder meer van invloed op de omvang van de door haar in opdracht gegeven werkzaamheden en de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever voor de veiligheid van het aantal werkenden ter uitvoering van die opdracht.

De mate van gevaarstelling door het ontbreken van een coördinerende rol en het niet nemen van de verantwoordelijkheid voor de werkenden in het project is in dit uitzonderlijke geval echter aanzienlijk kleiner dan bij reguliere bouwprojecten waarbij meerdere werkgevers als (hoofd- en onder)aannemers kunnen zijn betrokken en waarop de toelichting bij de Beleidsregel in algemene zin het oog heeft. Het gaat namelijk om een opdracht aan één - in omvang ook kleine - aannemer, met slechts enkele werkenden, voor de renovatie van één pand. Alle werkzaamheden voor de verbouwing van het pand aan de [locatie] zijn uitbesteed aan deze aannemer. Daarbij was [appellante] ten tijde van het besluit van 4 mei 2022 een kleine opdrachtgever met ook zelf maar één werknemer. Dit laatste is weliswaar als overwogen niet doorslaggevend, maar uit het samenstel van de feiten en omstandigheden volgt dat sprake was van een kleinschalige opdracht, van een kleine onderneming aan een kleine onderneming, met slechts enkele uitvoerende werkenden ten behoeve van een duidelijk afgebakend kleinschalig renovatieproject. Het gewicht van de opdrachtgevende rol, in vergelijking met de rol van een werkgever ten opzichte van zijn medewerkers, is in dit specifieke geval daarom gering en beduidend minder zwaarwegend dan het uitgangspunt in bovengenoemde toelichting van de Beleidsregel. Gezien deze omstandigheden acht de Afdeling in dit geval een matiging van de opgelegde boete van 50% passend en geboden. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

AVG

JnB 2024, 1144

MK ABRS, 13-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4603](#)

minister van Financiën.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 5 lid 1, 6 lid 1 aanhef en onder a, c en e, 17

Wet politiegegevens (hierna: Wpg) 2 lid 1, 3 lid 4

Besluit politiegegevens bijzondere opsporingsdiensten (hierna: Bpbo) 2 lid 1, 6

Richtlijn (EU) 2016/680 1 lid 1, 2 lid 1, 9

AVG. WISSING PERSOONSgegevens. I.c. heeft de minister terecht het verzoek van [appellant] om wissing van zijn persoonsgegevens afgewezen. De selectie en verstrekking van de persoonsgegevens van [appellant] wordt in dit geval noodzakelijk en evenredig geacht. De gegevens zijn nodig voor de uitvoering van de aan de Belastingdienst opgedragen taak. Niet is gebleken dat dit doel in redelijkheid op een andere, minder nadelige wijze kan worden verwezenlijkt. Omdat in ieder geval aan de voorwaarde als bedoeld in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder e, van de AVG (taak van algemeen belang) is voldaan, was het niet noodzakelijk dat [appellant] met het oog op artikel 6, eerste lid, aanhef en onder a, toestemming gaf voor de selectie van zijn gegevens en de verstrekking ervan aan de Belastingdienst. Om dezelfde reden behoeft de vraag of de selectie en verstrekking noodzakelijk waren om te voldoen aan een wettelijke verplichting als bedoeld onder c van dat artikellid geen bespreking.

Besluit waarbij de minister het verzoek van [appellant] om wissing van zijn persoonsgegevens heeft afgewezen. [...]

Rechtmatigheid

4. [appellant] betoogt dat de Belastingdienst de van de FIOD verkregen persoonsgegevens moet verwijderen, omdat die onrechtmatig zijn verwerkt. Hij stelt dat de Belastingdienst zijn gegevens voor een ander doel verwerkt dan het doel waarvoor de FIOD de gegevens heeft verzameld. [...]

4.1. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, worden het verzoek van [appellant] en de daaruit voortvloeiende procedure beheerst door de AVG. In deze zaak bewaart de Belastingdienst van de FIOD ontvangen gegevens van [appellant] met het oog op het heffen en innen van belastingen. Het gaat om persoonsgegevens in de zin van de AVG. Dit is tussen partijen ook niet in geschil.

4.2. Voor de beoordeling of de Belastingdienst de bedoelde persoonsgegevens van [appellant] rechtmatig heeft ontvangen, gaat de Afdeling uit van de volgende feiten. [...]

4.3. De FIOD heeft de persoonsgegevens in eerste instantie verzameld met het oog op de strafrechtelijke handhaving en opsporing van strafbare feiten toen de FIOD onderzoek deed naar de belastingadviseur. De verwerkingen voor die doelen vallen, gelet op artikel 2, eerste lid, in samenhang gelezen met artikel 1, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna: de Richtlijn), onder de werkingssfeer van de Richtlijn. Een groot deel van de Wpg is een implementatie van de Richtlijn. De drie medewerkers, deskundigen werkzaam onder verantwoordelijkheid van de FIOD, hebben die persoonsgegevens

geselecteerd en verstrekt met het oog op het heffen en innen van belastingen. Het heffen en innen van belastingen valt niet onder de reikwijdte en doelen als genoemd in artikel 2, eerste lid, in samenhang gelezen met artikel 1, eerste lid, van de Richtlijn, die zijn geïmplementeerd in artikel 2, eerste lid, van de Wpg. Het gaat in dit geval om een verwerking voor andere doeleinden dan waarvoor zij oorspronkelijk zijn verzameld. Omdat de gegevens waren verzameld met het oog op strafrechtelijke handhaving en opsporing van strafbare feiten, moet de vraag of de verstrekking door de FIOD voor een ander doel is toegestaan, worden beoordeeld aan de hand van artikel 9 van de Richtlijn. De Richtlijn en Wpg staan dergelijke verwerkingen van persoonsgegevens voor andere doeleinden onder bepaalde voorwaarden toe. De Afdeling wijst in dit verband op artikel 3, vierde lid, van de Wpg, artikel 9 en punt 34 van de considerans van de Richtlijn, en het arrest van het Hof van Justitie van 8 december 2022, ECLI:EU:C:2022:967, C-180/21, *Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben savet* (punt 64 en volgende).

4.4. Overeenkomstig artikel 3, vierde lid, van de Wpg en artikel 9 van de Richtlijn is in dit geval de verdere verwerking voor een ander doel dan wel een andere toevertrouwde taak krachtens het lidstatelijke recht toegestaan. Naar het oordeel van de Afdeling kan voor de selectie en verstrekking van de persoonsgegevens van [appellant] een grondslag worden gevonden in artikel 18 van de Wpg, gelezen in samenhang met artikel 6 van het Besluit politiegegevens bijzondere opsporingsdiensten (hierna: Bpbo). Hierbij is van belang dat de Wpg van overeenkomstige toepassing is op de verwerkingen van persoonsgegevens door de FIOD ten behoeve van het opsporingsonderzoek. Dit volgt uit artikel 2, eerste lid, van het Bpbo. Naar het oordeel van de Afdeling moet het selecteren van de persoonsgegevens ook onder het begrip ‘verstrekken’ in de zin van artikel 6 van het Bpbo worden geschaard, nu de selectie plaatsvond met het oog op de verstrekking die gegevens. In de Nota van toelichting (Stb. 2009, 305, blz. 8) staat dat ook het (laten) meekijken naar een bestand van persoonsgegevens of het bevestigend beantwoorden van de vraag of gegevens correct zijn, geldt als een verstrekking in de zin van de wet. Aan het begrip ‘verstrekken’ als bedoeld in het Bpbo moet daarom een ruime betekenis worden toegekend. Gelet op artikel 9 van de Richtlijn is de AVG van toepassing wanneer de persoonsgegevens voor andere doeleinden worden verwerkt. De rechtbank is in overwegingen 15 en 16 van de aangevallen uitspraak tot hetzelfde oordeel gekomen. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 16 februari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:497](#)) kan de verwerking van persoonsgegevens onder de AVG rechtmatig zijn als die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang. Daarvoor moet worden beoordeeld of het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is. Verder moet worden beoordeeld of met de aan de orde zijnde verwerking van de persoonsgegevens ook het betreffende doel wordt bereikt. Daarbij moet het doel passen binnen de taak van algemeen belang. In het geval de verwerking van de persoonsgegevens voor het bereiken van het specifieke doel in deze zin noodzakelijk is, moet vervolgens worden beoordeeld of de inbreuk op het privéleven evenredig is met de belangen die zijn gediend met de verwerking van de persoonsgegevens. In het licht van het EU-Handvest moet worden beoordeeld of de inbreuk op het privéleven is beperkt tot wat voor het behalen van het doel strikt noodzakelijk is. Met name moet worden beoordeeld of het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt in redelijkheid niet op een andere, voor de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokken personen minder nadelige wijze kan worden verwezenlijkt. De intensiteit waarmee dit dient te gebeuren wordt mede bepaald door de specificiteit van de aangedragen alternatieven.

4.4.1. De rechtbank heeft in overweging 17 van haar uitspraak terecht geoordeeld dat zowel de selectie als de verstrekking van de persoonsgegevens door de FIOD aan de Belastingdienst nodig

waren voor het vervullen van een taak van algemeen belang, zoals bedoeld in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder e, van de AVG. Dat het heffen en innen van belastingen een taak van algemeen belang is, heeft het Hof van Justitie bepaald in punt 70 van het hiervoor, en ook door [appellant] genoemde arrest Valsts ierēmumu dienests en de in dat punt aangehaalde arrest van het Hof van 27 september 2017, ECLI:EU:C:2017:725, C-73/16, Peter Puškár, punt 108. Het doel waarvoor de persoonsgegevens worden geselecteerd en verstrekt is welbepaald en uitdrukkelijk omschreven. De Afdeling wijst op artikel 6 van het Bpbo en de bijbehorende Nota van toelichting (Stb. 2009, 305, blz. 28) bij het Bpbo. Hierin staat: "[...] dat de verstrekking van politiegegevens aan de orde [is] ten behoeve van de uitvoering van wetgeving. Zo heeft bijvoorbeeld de Belastingdienst de informatie uit een fiscaal fraudeonderzoek van de FIOD-ECD nodig voor de belastingheffing en -inning. [...] Indien bijvoorbeeld tijdens een huiszoeking de administratie van een administratiekantoor in beslag wordt genomen, waarbij blijkt van klanten met een zwarte rekening in het buitenland, kan worden besloten tot een deels strafrechtelijke, deels bestuursrechtelijke aanpak van de betreffende rekeninghouders. Voor de bestuursrechtelijke aanpak is dan de overdracht van de betreffende persoonsgegevens aan de Belastingdienst noodzakelijk." In dit geval sluiten de afspraken over de over te dragen gegevens, die zijn neergelegd in de memo van 17 oktober 2019, daarbij aan. Hetgeen [appellant] heeft aangevoerd is geen aanleiding om de verwerking in strijd met artikel 5, eerste lid, van de AVG te achten. Naar het oordeel van de Afdeling wordt het doel van het heffen en innen van belastingen door de selectie en verstrekking van de persoonsgegevens aan de Belastingdienst ook daadwerkelijk bereikt. Dit blijkt al uit de omstandigheid dat de Belastingdienst nadere aanslagen aan [appellant] heeft opgelegd.

4.4.2. De Afdeling acht de selectie en verstrekking van de persoonsgegevens van [appellant] in dit geval noodzakelijk en evenredig, mede gelet op zijn beroep ter zitting op zijn in het EU-Handvest neergelegde recht op privéleven. De gegevens zijn nodig voor de uitvoering van de aan de Belastingdienst opgedragen taak. Niet is gebleken dat dit doel in redelijkheid op een andere, minder nadelige wijze kan worden verwezenlijkt. [appellant] heeft niet onderbouwd welke alternatieven er voor de Belastingdienst waren om deze gegevens te ontvangen. Verder is van belang dat uit de grote hoeveelheid gegevens een selectie is gemaakt om de verstrekking ervan proportioneel te maken. [appellant] heeft niet gemotiveerd waarom de verschillende waarborgen die daarnaast zijn getroffen - de drie medewerkers waren gehouden tot geheimhouding en mochten in de toekomst niet betrokken zijn bij de fiscale behandeling van de klanten van de adviseur - onvoldoende waren. Verder kon blijken de memo van 17 oktober 2019 verstrekking aan de Belastingdienst slechts plaatsvinden na instemming van de bevoegde functionaris binnen de FIOD. [appellant] heeft niet concreet gemaakt welke onevenredige gevolgen de selectie en verstrekking van zijn persoonsgegevens voor hem hebben. Het financiële gevolg is niet van belang, omdat, zoals de Afdeling het begrijpt, de nadere aanslagen niet aan [appellant] zouden zijn opgelegd als er (juiste) aangiften waren gedaan.

4.5. Omdat in ieder geval aan de voorwaarde als bedoeld in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder e, van de AVG (taak van algemeen belang) is voldaan, was het niet noodzakelijk dat [appellant] met het oog op artikel 6, eerste lid, aanhef en onder a, toestemming gaf voor de selectie van zijn gegevens en de verstrekking ervan aan de Belastingdienst. Om dezelfde reden behoeft de vraag of de selectie en verstrekking noodzakelijk waren om te voldoen aan een wettelijke verplichting als bedoeld onder c van dat artikellid geen bespreking.

4.6. De Afdeling is van oordeel dat de minister terecht het verzoek van [appellant] om wissing van de in 4.1 bedoelde persoonsgegevens heeft afgewezen. De rechtbank heeft het beroep terecht ongegrond verklaard. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Noodverordening

JnB 2024, 1145

Mondelinge uitspraak Voorzieningenrechter Rechtbank Amsterdam, 10-11-2024,

[ECLI:NL:RBAMS:2024:6875](#)

burgemeester van de gemeente Amsterdam, verweerder.

Noodverordening Ongeregelheden 7 en 8 november

NOODVERORDENING. Verzoek om een voorlopige voorziening tegen de Noodverordening Ongeregelheden 7 en 8 november. De burgemeester heeft in de noodverordening onder andere bepaald, dat het verboden is een betoging of een vergadering op of aan de openbare weg of op het openbaar vaarwater te houden. Voorlopig vindt de voorzieningenrechter dat op grond van de Algemene wet bestuursrecht geen bezwaar mogelijk is tegen deze noodverordening. Maar via de melding kan je wel een besluit construeren dat getoetst kan worden. De burgemeester kan op grond van de Gemeentewet ook een dergelijk verbod opleggen, naast de bevoegdheden die zij heeft op grond van de Wet openbare manifestaties. Het recht om te demonstreren is een belangrijk recht en dat wordt nu ingeperkt. De voorzieningenrechter kan deze noodzaak nu, in dit kortgeding, alleen met beperkte informatie toetsen. De vraag die voorligt is of er na het vertrek van de supporters nog gevaar is voor openbare orde. De politie heeft toegelicht dat er gisteravond en vannacht, na het vertrek van de supporters, nog ongeregelheden waren. Er is vrees voor escalaties als er vandaag demonstraties zijn. Ook is de rust nu nog niet teruggekeerd in de stad. Daartegenover staat dat de noodverordening een beperkte duur heeft en voor alsnog niet meer geldt na dit weekend. Het oordeel van de voorzieningenrechter is dan ook dat de burgemeester dit verbod op deze manier kon opleggen en het verzoek wordt afgewezen.

Zie in dit verband ook de uitspraak van de Voorzieningenrechter Rechtbank Amsterdam van 12-11-2024, [ECLI:NL:RBAMS:2024:6934](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Studiefinanciering

JnB 2024, 1146

MK Rechtbank Oost-Brabant, 06-11-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:5232](#)

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Wet studiefinanciering 2000 (WSF 2000) 11.5

WSF 2000. (IDENTITEITS)FRAUDE. AFWIJZING AANVRAAG KWIJTSCHELDING

(STUDIE)SCHULD. HARDHEIDSCLAUSULE. De rechtbank concludeert dat het in de situatie van eiseres niet kwijtschelden van haar schuld bij de minister leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Dit betekent dat de minister in redelijkheid niet anders had kunnen besluiten dan tot kwijtschelding van die schuld over te gaan.

3. De rechtbank beoordeelt of de minister in redelijkheid de aanvraag van eiseres voor kwijtschelding van haar studieschuld kon afwijzen. [...]

4.2. Eiseres stelt terecht dat deze situatie geheel voorkomen had kunnen worden als de minister niet op haar naam studiefinanciering had verleend zonder bewijs van inschrijving van de Universiteit van Curaçao. [...]

4.3. Eiseres vindt ook dat de minister had moeten onderkennen dat de aanvraag voor studiefinanciering voor een universitaire bacheloropleiding niet paste bij het opleidingsniveau en het werk dat eiseres sindsdien doet. De minister heeft onbestreden gesteld dat hij geen inzage had en heeft in het arbeidsverleden van eiseres, maar hij heeft wel erkend dat hij ten tijde van de aanvraag inzage had in het opleidingsniveau van eiseres. De minister wijst er vervolgens op zich terecht op dat het ook kan dat iemand met een mbo-opleiding (al dan niet door middel van bijscholing) op een later moment in het leven alsnog een hogere opleiding kan volgen. Ook wijst hij er op zich terecht op dat het aan de onderwijsinstelling is om te toetsen of iemand aan de voorwaarden voldoet om zich voor de betreffende opleiding in te schrijven. Maar dat laatste benadrukt des te meer het belang dat pas tot verstrekking van studiefinanciering wordt overgegaan als een aanvrager ook beschikt over een bewijs van inschrijving. Door zonder zo'n bewijs van inschrijving tot toekenning van studiefinanciering over te gaan, neemt de minister het risico om studiefinanciering aan iemand te verstrekken terwijl er feitelijk helemaal geen onderwijsinstelling in beeld is die toetst of de aanvrager aan de inschrijvoorwaarden voldoet. Dat risico heeft zich in deze zaak ook gemanifesteerd.

4.4. Wat het aandeel van de minister in deze kwestie betreft, kan ook niet onvermeld blijven dat namens eiseres op 4 juli 2018 een aanvraag om studiefinanciering is gedaan die op diezelfde dag in een toekenning heeft geresulteerd. Dat doet het vermoeden rijzen dat er überhaupt geen noemenswaardige controle op de juistheid van de aanvraag heeft plaatsgevonden. [...]

4.5. [...] In een geval als dit – waarin sprake is van fraude – moet worden beoordeeld of die al dan niet buiten de risicosfeer van eiseres ligt.

4.5.1. De minister wijst allereerst op de strafvonnissen waaruit blijkt dat een aantal van de 48 'aanvragers' onder andere hun DigiD inloggegevens vrijwillig aan de verdachten beschikbaar hebben gesteld.[...] Volgens de minister volgt hieruit dat eiseres ervan op de hoogte was dat haar gegevens bij de verdachten terecht zijn gekomen en dat zij op die manier heeft meegewerkt aan de valse aanvraag voor studiefinanciering. Gesteld dat dit toch niet zo zou zijn, dan wijst de minister erop dat uit de verklaring van eiseres bij de FIOD van 4 juni 2020 blijkt dat eiseres vaker het slachtoffer van identiteitsfraude zou zijn geweest. Die eerdere gebeurtenissen hadden voor eiseres een waarschuwing moeten zijn om zorgvuldiger met haar persoonsgegevens om te springen. Dat heeft

eiseres kennelijk niet gedaan. Omdat zij dus onvoldoende aandacht heeft besteed aan de bewaking van haar DigiD inloggegevens ligt de daardoor ontstane fraude in haar risicosfeer.

4.5.2. De rechtbank vindt dat het dossier geen concrete informatie bevat waaruit kan worden afgeleid dat eiseres vrijwillig haar DigiD inloggegevens (al dan niet via een tussenpersoon) aan de verdachten in de strafzaak ter beschikking heeft gesteld. De minister merkt op zich terecht op dat uit het door hem genoemde strafvonnis blijkt dat een aantal van de 48 ‘aanvragers’ dat heeft gedaan, maar nergens blijkt uit dat eiseres tot die groep behoort. Eiseres heeft dat ook bij herhaling ontkend. De opsporingsambtenaren van de FIOD hebben eiseres gericht bevraagd of zij die gegevens aan [naam] ter beschikking heeft gesteld. Eiseres heeft daarop direct en concreet geantwoord hoe zij (in die tijd) met haar gegevens omging en dat zij haar DigiD inloggegevens niet aan hem ter beschikking heeft gesteld. Verder blijkt de minister te beschikken over de niet geanonimiseerde strafvonnissen. Uit de wel geanonimiseerde (op rechtspraak.nl gepubliceerde) vonnissen blijkt dat de rechtbank de personen uit deze groep bij naam noemt, maar in de geanonimiseerde vonnissen zijn die namen (uiteraard) geanonimiseerd. Hoewel het bij een aanvraag om kwijtschelding in principe zo is dat de bewijslast bij de aanvrager ligt, had wat dit aspect betreft van de minister mogen worden verlangd dat hij de niet geanonimiseerde strafvonnissen had bestudeerd om vast te stellen of eiseres al dan niet tot genoemde groep van ‘vrijwilligers’ behoorde. Dit heeft de minister niet gedaan, zodat de rechtbank ervan uitgaat dat eiseres hier niet toe behoort.

4.5.3. De rechtbank kan de minister op zich volgen dat uit de opmerkingen van eiseres en haar vader tijdens het verhoor door de FIOD op zijn minst het idee is ontstaan dat dit niet de eerste keer is geweest dat eiseres het slachtoffer van identiteitsfraude is geweest. Op de zitting hebben eiseres en haar vader desgevraagd toegelicht dat het toen om andere situaties ging. Eiseres is in die eerdere gevallen bedreigd geweest om haar persoonsgegevens af te staan om (twee) abonnementen voor mobiele telefoons af te sluiten en haar bankpas af te geven. De rechtbank vindt dat een wezenlijk andere situatie dan die hier aan de orde is, dus de redenering van “een gewaarschuwd mens telt voor twee” kan daarom niet worden gevolgd.

4.5.4. Over hoe de DigiD inloggegevens uiteindelijk bij de verdachten in de strafzaak zijn terechtgekomen tast ook eiseres in het duister. Zij vermoedt dat [naam] hierin een rol heeft gespeeld. Eiseres had op enig moment een half jaar een relatie met hem en zij besloten om te kijken hoe dat verder zou gaan als zij zouden gaan samenwonen. [naam] is toen volgens eiseres bij haar ingetrokken, maar zij maakten vervolgens constant ruzie. Na twee weken is de relatie verbroken en is [naam] uit de woning van eiseres vertrokken. Nadien bleek dat [naam] tijdens het korte samenwonen met eiseres op haar naam een leaseauto had aangevraagd. Eiseres heeft bij de FIOD verklaard dat zij in die periode haar portemonnee met identiteitsbewijs en bankpas op de televisie in haar woning bewaarde, maar dat zij met [naam] nooit over DigiD inloggegevens heeft gesproken of die aan hem ter beschikking heeft gesteld. Op de zitting heeft de vader van eiseres gezegd dat het mogelijk is dat [naam] in een onbewaakt moment – bijvoorbeeld toen eiseres onder de douche stond – de telefoon van eiseres heeft gepakt en daarmee de DigiD inloggegevens van eiseres in zijn bezit heeft gekregen.

4.5.5. De rechtbank vindt dat wat eiseres zegt niet hard is vastgesteld. Dat erkent eiseres in feite ook doordat zij enkel een vermoeden uitspreekt over hoe het mogelijk is gegaan. Maar in het licht van het dossier en wat er op de zitting is besproken, is dit wel een waarschijnlijke gang van zaken. De rechtbank vindt ook dat daaruit niet blijkt dat eiseres onvoldoende aandacht heeft besteed aan de bewaking van haar DigiD-gegevens. Het is gebruikelijk dat als twee partners besluiten op enig moment te gaan samenwonen, er dan over en weer een bepaalde mate van vertrouwen is ontstaan.

In het geval van eisers is aan het samenwonen een relatie van een half jaar voorafgegaan. Daarmee kan niet zondermeer worden gezegd dat zij te gemakkelijk aan een ander toegang tot haar woning en daarmee bepaalde persoonlijke gegevens heeft gegeven.

4.6. Verder merkt de rechtbank nog het volgende op. Zij kan begrijpen dat de minister aanvankelijk van eiseres terugbetaling heeft verlangd van de op haar naam onterecht verstrekte studiefinanciering. Maar toen eenmaal bleek dat sprake was van een zwendel waarbij de persoonsgegevens van in totaal 48 personen zijn misbruikt, had van hem een andere aanpak mogen worden verwacht. Dat klemt temeer nu uit de hiervoor genoemde strafvonnissen blijkt dat sprake was van personen met een sociaal-maatschappelijk zwakke positie

[\[ECLI:NL:RBOVE:2022:1818](#) en [ECLI:NL:RBOVE:2022:1819\]](#). Door terugbetaling van de (studie)schuld door eiseres te blijven verlangen en zelfs een verzoek om kwijtschelding daarvan te weigeren, is de minister te lang in de strenge groef blijven hangen. Op de zitting heeft de minister ook geen afdoende verklaring gegeven voor waarom DUO zich niet als benadeelde partij in de genoemde strafprocedures heeft gevoegd om zo (een deel van) de onterecht uitgekeerde studiefinanciering op de verdachten in die zaken te verhalen. Ook valt gezien het totale benadelingsbedrag van ruim € 350.000 niet in te zien waarom de minister de verdachten in de strafzaak niet via een civiele procedure voor dat bedrag aansprakelijk heeft gesteld. Hij beschikt immers over de niet geanonimiseerde strafvonnissen en is dus met de personalia van de verdachten bekend. Op de zitting heeft de minister gewezen op mogelijke bewijsproblemen in een civiele procedure, maar dat is geen excuus om deze route überhaupt niet te verkennen. Van de overheid mag worden verwacht dat zij een schild voor de zwakkeren is, en daarbij past het verhalen van de financiële schade van de minister op eiseres in plaats van de werkelijke misdadigers niet.

4.7. Wat de rechtbank hiervoor heeft overwogen, brengt haar tot de conclusie dat het in de situatie van eiseres niet kwijtschelden van haar schuld bij de minister leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Dit betekent dat de minister in redelijkheid niet anders had kunnen besluiten dan tot kwijtschelding van die schuld over te gaan. Uit het dossier blijkt niet dat eiseres naar aanleiding van die schuld inmiddels (ook) rente en eventuele andere kosten aan de minister is verschuldigd. Voor het geval dat dit onverhoopt wel zo is, vindt de rechtbank dat de kwijtschelding zich ook tot die onderdelen moet uitstrekken. Dat zal de rechtbank daarom ook in deze uitspraak opnemen. [...]

5. Het beroep is gegrond. Dat betekent dat eiseres gelijk heeft. De minister had haar (studie)schuld moeten kwijtschelden.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2024, 1147

MK ABRS, 07-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4518](#)

minister van Asiel en Migratie.

Richtlijn 2011/95/EU 21

ASIEL. Het declaratoire karakter van de erkenning van de vluchtelingenstatus staat niet in de weg aan een nationale praktijk waarin een asielvergunning na een opvolgend verzoek op grond van een geheel nieuw asielmotief niet leidt tot een ingangsdatum van die vergunning gesteld op de dag van het eerste - afgewezen - asielverzoek.

Wat betekent de declaratoire kracht van de erkenning van de vluchtelingenstatus?

5. De Afdeling ziet aanleiding om eerst in te gaan op de overweging van de rechtbank dat de erkenning van de vluchtelingenstatus 'declaratoir van aard' is. De rechtbank heeft dit onder meer afgeleid uit overweging 21 van de Kwalificatierichtlijn, waarin staat dat de erkenning van de vluchtelingenstatus declaratoire kracht heeft. Dit houdt volgens het Hof van Justitie in dat een vluchteling het recht heeft om als zodanig te worden erkend vanaf de datum waarop hij om toekenning van die status verzoekt. Na de indiening van het verzoek om internationale bescherming komt iedere onderdaan van een derde land of staatloze die voldoet aan de materiële voorwaarden van hoofdstuk III van de Kwalificatierichtlijn in aanmerking voor een subjectief recht om erkend te worden als vluchteling, zelfs voordat daarover een formeel besluit is genomen. Zie de arresten van het Hof van 1 augustus 2022, XC, [ECLI:EU:C:2022:618](#), punt 46, en van 12 april 2018, A en S, [ECLI:EU:C:2018:248](#), punten 53 en 54. De formele erkenning van de hoedanigheid van vluchteling door verlening van de vluchtelingenstatus heeft tot gevolg dat een vluchteling krachtens artikel 2, aanhef en onder b, van de Kwalificatierichtlijn internationale bescherming geniet en daardoor beschikt over de bijbehorende rechten en voordelen. Zie het arrest van het Hof van 14 mei 2019, M, X en X, [ECLI:EU:C:2019:403](#), punten 90 en 91. Een vluchteling behoudt zijn vluchtelingenstatus tenzij en totdat die status wordt beëindigd, ook indien hem zijn verblijfstitel is ontnomen. Ook zonder verblijfstitel kan een betrokkene dus vluchteling zijn en die status hebben. Dit volgt uit het arrest van het Hof van 24 juni 2015, H.T., [ECLI:EU:C:2015:413](#), punt 95.

5.1. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de weigering van de minister om een verblijfstitel met een eerdere ingangsdatum te verlenen, in feite inhoudt dat de minister niet heeft erkend dat de vreemdeling op die eerdere datum al in aanmerking kwam voor een vluchtelingenstatus. Uit de Kwalificatierichtlijn en de arresten van het Hof volgt namelijk dat de verblijfstitel en de vluchtelingenstatus verschillende begrippen zijn. Uit artikel 2, aanhef en onder a, van de Kwalificatierichtlijn volgt dat onder vluchtelingenstatus wordt verstaan de erkenning door een lidstaat van een onderdaan van een derde land of een staatloze als vluchteling. Onder verblijfstitel wordt verstaan een vergunning op grond waarvan een onderdaan van een derde land of een staatloze op het grondgebied van de lidstaat mag verblijven, zoals volgt uit artikel 2, aanhef en onder m. De vluchtelingenstatus moet dus worden onderscheiden van het verstrekken van een verblijfstitel aan personen met een dergelijke status. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 9 mei 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:1253](#), onder 5.1.1.

5.2. Ook de ingangsdatum daarvan kan dus verschillen. Hoewel lidstaten geen beoordelingsvrijheid hebben als het aankomt op de rechten en voordelen die personen met de

vluchtelingenstatus overeenkomstig de Kwalificatierichtlijn genieten, is het vaststellen van de ingangsdatum van de verblijftitel niet specifiek geregeld. De Kwalificatierichtlijn bepaalt hierover alleen in artikel 13 dat de lidstaten de vluchtelingenstatus verlenen aan degenen die overeenkomstig de hoofdstukken II en III als vluchteling worden erkend en in artikel 24 dat de lidstaten zo spoedig mogelijk nadat internationale bescherming is verleend een verblijftitel moeten verstrekken.

5.3. Bovendien volgt uit de Kwalificatierichtlijn en de arresten van het Hof dat de vluchtelingenstatus pas kan worden verleend na indiening van een verzoek om die status. In artikel 4, eerste lid, van de Kwalificatierichtlijn is daarover bepaald dat van de verzoeker mag worden verlangd dat hij bij dat verzoek alle elementen ter staving van dat verzoek indient en dat het verzoek wordt beoordeeld op basis van de door verzoeker afgelegde verklaringen, zoals volgt uit artikel 4, derde lid, onder b, van de Kwalificatierichtlijn. Beoordeling van een vluchtelingenstatus op grond van een bepaald asielmotief kan dus alleen plaatsvinden als dat asielmotief blijkt uit de door de vreemdeling afgelegde verklaringen.

5.4. De rechtbank heeft dus ten onrechte geoordeeld dat de 'declaratoire aard' van erkenning van de vluchtelingenstatus eraan in de weg staat dat een verzoek om bestuurlijke heroverweging van de ingangsdatum van de verblijfsvergunning alleen kan slagen als een asielmotief ook aan de eerdere asielaanvraag ten grondslag is gelegd. Het declaratoire karakter van de erkenning van de vluchtelingenstatus staat niet in de weg aan een nationale praktijk waarin een asielvergunning na een opvolgend verzoek op grond van een geheel nieuw asielmotief niet leidt tot een ingangsdatum van die vergunning gesteld op de dag van het eerste - afgewezen - asielverzoek.

JnB 2024, 1148

MK ABRS, 12-11-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4548](#)

minister van Asiel en Migratie.

EVRM 3

ASIEL. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (vergelijk de uitspraak van 22 juni 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1664](#), onder 10 en 11), doen Bahaddar-omstandigheden zich voor als wat een vreemdeling heeft aangevoerd en overgelegd onmiskenbaar tot het oordeel leidt dat de minister bij uitzetting van die vreemdeling het refoulementverbod, neergelegd in artikel 3 van het EVRM, zou schenden. De bestuursrechter moet beoordelen of zulke bijzondere feiten of omstandigheden zich voordoen. Dat vergt een zelfstandige toets van de bestuursrechter, die losstaat van de rechtmatigheid van het bestreden besluit. Door te overwegen dat het eerst aan de minister is om te onderbouwen dat van een risico op schending van artikel 3 van het EVRM geen sprake is, gaat de rechtbank voorbij aan dit uitgangspunt.

JnB 2024, 1149

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen, 13-11-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:18640](https://ecli.nl/RBDHA:2024:18640)
minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 28

ASIEL. De rechtbank oordeelt dat de minister niet in redelijkheid tot de beleidswijziging voor (toegedichte) Gülenisten uit Turkije in WBV 2023/24 heeft kunnen komen. De rechtbank volgt eiser namelijk in zijn betoog dat de conclusies die de minister heeft getrokken, niet zonder meer uit het ambtsbericht volgen.

Is deugdelijk gemotiveerd dat vervolging van Gülenisten nu minder willekeurig is?

9. Op de zitting is gebleken dat tussen partijen niet in geschil is dat het laten vervallen van de aanvullende passage in WBV 2021/16 in het toepasselijke WBV 2023/24 een beleidswijziging betreft. De minister heeft deze beleidswijziging gebaseerd op de landeninformatie uit het ambtsbericht. In beginsel mag de minister uitgaan van de juistheid van de in dit deskundigenbericht opgenomen informatie. Het is aan eiser om concrete aanknopingspunten naar voren te brengen die leiden tot twijfel over de juistheid of volledigheid daarvan.

9.1. De rechtbank oordeelt dat de minister – gelet op de daarvoor gegeven motivering -niet in redelijkheid tot de beleidswijziging heeft kunnen komen. De rechtbank volgt eiser namelijk in zijn betoog dat de conclusies die de minister heeft getrokken, niet zonder meer uit het ambtsbericht volgen. Hoewel in het ambtsbericht staat dat vertrouwelijke bronnen aangeven dat de vervolging van (vermeende) Gülenisten in de huidige verslagperiode in intensiteit was afgenomen, staat daarin ook dat die bronnen de gestelde afname in intensiteit niet nader konden onderbouwen. De bronnen voerden de gestelde afname in intensiteit bovendien terug op verschillende redenen. Een bron constateerde dat er niet langer duizenden rechters en aanklagers gedwongen werden ontslagen, omdat de meeste Gülenistische rechters en aanklagers inmiddels al waren ontslagen. Twee bronnen gaven aan dat de meerderheid van (vermeende) Gülenisten inmiddels strafrechtelijk was vervolgd dan wel uitgeweken naar het buitenland. Een andere bron gaf aan dat de Turkse overheid zijn aandacht heeft verlegd naar de Koerdische en de lhbtq+ gemeenschap. Nu de vertrouwelijke bronnen geen onderbouwing konden geven van de gestelde afname van de vervolgingen en drie van de vier bronnen de gestelde afname bovendien verklaren met andere omstandigheden dan daadwerkelijk verminderde negatieve aandacht voor Gülenisten, ziet de rechtbank niet in dat deze informatie voldoende dragend is voor de conclusie dat de vervolging van Gülenisten in intensiteit en willekeur is afgenomen. Hoewel de rechtbank de minister volgt dat van de betrouwbaarheid van de bronnen in het ambtsbericht mag worden uitgegaan, is het wel aan de minister om daaraan het juiste gewicht toe te kennen en daar de juiste conclusies aan te verbinden.

9.2. De minister heeft op de zitting nader gemotiveerd dat de afname in intensiteit van de vervolgingen ook ziet op minder ontslagen van rechters en officieren van justitie en dat de rechterlijke criteria met betrekking tot het beticht worden van Gülenisme zijn aangescherpt. De minister heeft verder verwezen naar de daling van Gülenisten in voorarrest en gevangenschap, zoals blijkt uit het ambtsbericht. De rechtbank volgt eiser in zijn betoog dat deze omstandigheden ook niet voldoende dragend voor de door de minister getrokken conclusies. Eiser heeft hierbij aangevoerd dat de meeste rechters en officieren van justitie al in 2016 middels decreet zijn ontslagen, waardoor het logisch is dat er een daling waarneembaar is in de ontslagen bij die ambten. Dat is ook terug te vinden in het ambtsbericht. De minister heeft daarom niet deugdelijk gemotiveerd hoe deze daling onderbouwt dat er sprake is van afname in intensiteit en willekeur van de vervolging van andere Gülenisten in Turkije. Hoewel een aanscherping van de rechterlijke criteria een indicatie van minder

willekeurige vervolging zou kunnen zijn, acht de rechtbank de twee specifieke voorbeelden in het ambtsbericht daartoe onvoldoende. Dat komt ook omdat in datzelfde ambtsbericht expliciet staat dat, ondanks deze ontwikkelingen in de rechtsgang, mensen relatief gemakkelijk konden worden verdacht van betrokkenheid bij de Gülen-beweging. De enkele aanname van de minister dat dergelijke aanscherpingen ook invloed hebben op het onderzoek van de politie, volgt de rechtbank om die reden ook niet. De stelling van de minister dat ten gevolge van de rechterlijke aanscherping van die criteria de vervolging achterwege blijft, wordt gestaakt of nietig wordt verklaard, vindt de rechtbank niet op deze manier terug in het ambtsbericht en is daarom niet onderbouwd. De rechtbank acht de verwijzing naar de absolute cijfers over de Gülenisten in voorarrest en gevangenschap ook niet afdoende voor de conclusie dat sprake is van minder willekeurige vervolging. Daaruit blijkt immers niet welke Gülenisten worden vervolgd en wat de mate van willekeur daarbij is. In het ambtsbericht staat ook dat er weinig verifieerbare informatie beschikbaar was omtrent de huidige situatie van Gülenisten en dat het onduidelijk bleef hoeveel arrestanten er in voorarrest bleven of voorwaardelijk waren vrijgelaten en in hoeveel gevallen er een rechtszaak was geïnitieerd. In het ambtsbericht staat verder dat gedurende de voorgaande twee verslagperiodes er met regelmaat arrestaties op grotere of kleine schaal plaatsvonden van (vermeende) Gülenisten en dat die situatie gelijk is gebleven in de huidige verslagperiode. De minister heeft geen verklaring kunnen geven voor deze verschillende passages in het ambtsbericht. Dat volgens de minister een vermindering van andere vormen van vervolging (zoals op sociale media of het innemen van paspoorten van familieleden) indicaties zijn dat de strafrechtelijke vervolging ook is afgenomen, is tevens niet onderbouwd en gezien de overige informatie in het ambtsbericht niet zonder meer navolgbaar.

9.3. De verwijzing naar de inwilligingspercentages van andere lidstaten in Turkse zaken is tevens geen deugdelijke motivering voor de beleidswijziging. Daarmee is immers alleen bekend hoeveel Turkse asielzaken door andere lidstaten worden ingewilligd en niet wat de feitelijke situatie in Turkije is voor Gülenisten. Overigens stelt de minister zelf dat ook het oude beleid een individuele beoordeling vereiste; een eventueel hoog inwilligingspercentage lijkt daarmee eerder een gevolg van de gehanteerde uitvoeringspraktijk dan van het gehanteerde beleid. Hoewel de minister gevolgd kan worden in zijn reactie dat de Afdelingsuitspraak van 2019 gebaseerd is op landeninformatie destijds en dat de in april 2024 toegewezen voorlopige voorzieningen nog geen definitief oordeel zijn, maakt dat het voorgaande niet anders.

9.4. Eiser heeft verder bronnen overgelegd, die aantonen dat er vele arrestaties en vervolgingen van Gülenisten blijven plaatsvinden. Daarnaast heeft hij, zoals hierboven is gebleken, met zijn beroepsgronden concrete aanknopingspunten naar voren gebracht die leiden tot twijfel over de door de minister getrokken conclusies die ten grondslag lagen aan de beleidswijziging. Dat betekent dat de beleidswijziging en het bestreden besluit niet deugdelijk gemotiveerd tot stand zijn gekomen. Het besluit is daarmee in strijd met artikel 3:46 van de Awb en zal daarom worden vernietigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Regulier

JnB 2024, 1150

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, 07-11-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:18426](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 16 lid 1 a

Aanvullend Protocol bij de Turkse Associatieovereenkomst 41

REGULIER. Afwijzing aanvraag verblijfsvergunning regulier arbeid als zelfstandige omdat eiser niet beschikt over een geldige mvv. Er is een wettelijke basis voor het toepassen van het mvv-vereiste als zelfstandige afwijzingsgrond bij aanvragen van Turkse onderdanen. De nieuwe beperking in de vorm van het mvv-vereiste is in beginsel gerechtvaardigd, ondanks de standstillbepaling.

[Naar inhoudsopgave](#)